

TEMA: Lov og praksis

Flere love har skiftet plads, og nye er kommet til. Kommunalreformen har betydning for hverdagen i socialpsykiatrien

Sagsbehandlere på shopping

Sagsbehandlere skal sammenligne kvalitet og pris når de visiterer. Vi ser på Tilbudsportalen.dk – og hvad den kan betyde i praksis

Valg af egen kontaktperson

På Klintegården har beboerne for første gang selv valgt kontaktperson. Det har været svært og berigende for alle

Socialpsykiatri

”Stil de rigtige spørgsmål”. Knud Ramian opfordrer til at afkræve ledere gode svar på handleplansspørgsmål

Af Johanne Bratbo
Centerleder

Er ukendskab til loven en fordel?

I Danmark er det ganske enkelt – uanset om man kender en lovbestemmelse eller ej, så er ukendskab til loven ingen undskyldning. Det er et krævende signal at leve op til når man betænker hvor mange tykke bøger med lovgivning man finder på juristernes hylder.

Ingen kan ønske sig at ledere og medarbejdere i socialpsykiatrien bliver "paragrafryttere" – men i dag er det vanskeligt at matche de nye udfordringer i arbejdet, hvis man ikke har blot en smule viden om og interesse for hvilke rammer og regler der regulerer de opgaver man skal varetage. Det gælder som minimum bestemmelserne om socialpsykiatri i Lov om Social Service og Psykiatriloven.

Der er mange hverdagsspørgsmål hvor kendskabet til ens formelle kompetence, kan vise sig at være rigtig hjælpsom – eller hvor man kan være nødsaget til at "læse på teksten", ganske enkelt fordi samarbejdspartnere måske er af en anden opfattelse end én selv af hvem der skal træde til.

I hvilken udstrækning forpligtes tilbud og systemer eksempelvis af de aktiviteter der skrives ind i en handleplan? Hvordan tackles i hverdagen det generelle krav om at sikre borgerens medinddragelse i beslutninger om forhold der vedrører egen tilværelse? Hvilken kompetence har man selv – og andre systemer – hvis man står over for en situation med en seriøst truende

bruger? Hvilken intention er det der fra myndighedsside er tilsigtet med at støtte- og kontaktpersoner kan opsøge brugere anonymt og ikke skal skrive journal? Hvilke muligheder har man for at hjælpe brugerne i forhold til uddannelsesønsker og mulig tilknytning til arbejdsmarkedet? Hvad er det for regelsæt samarbejdspartnere tværfagligt og tværsektorielt skal forholde sig til – hvordan er det nu lige med skånejob og fleksjob, etc.? Hvilke beføjelser har de nye jobcentre i forhold til brugere som ikke er på førtidspension, men som kommer i de socialpsykiatriske væresteder? Har konsulenterne "ret og pligt" til dialog med brugeren om kontakt til arbejdsmarkedet – og med hvilken autoritet kan medarbejdere spille deres viden og komme på banen her? Kan det være rigtigt at brugere kan få tilbudt en bolig af kommunen som de ikke reelt kan betale for med deres pension? Hvem kan brugerne trygt gå til hvis de kommer i klemme i forhold til fortolkninger af regler og lovgivning?

I dette nummer af bladet forsøger vi via flere artikler at nærme os temaet omkring lovgivning uden at gøre opfordringen for tør og støvet. Ukendskab er ikke en fordel, og derfor satser vi i videnscenteret på i løbet af efteråret at få flere oplysninger om relevant lovgivning på vores hjemmeside – så flere har mulighed for bedre at orientere sig om hvad intentionerne er med nogle af de vigtigste bestemmelser.

Bladet Socialpsykiatri udgives af Videnscenter for Socialpsykiatri og udkommer seks gange årligt med fagligt nyhedsstof om aktiviteter, metoder, udvikling, evaluering, forskning og uddannelse inden for socialpsykiatrien i Danmark. Abonnementsprisen er 175 kr. årligt for individuelle abonnenter og 250 kr. for institutioner. Ønsker man flere eksemplarer, betaler man grundabonnementet på 250 kr. samt 50 kr. årligt for hvert ekstra

eksemplar til samme adresse. Artikler kan frit citeres med kildeangivelse. Synspunkter i signerede artikler og indlæg er ikke nødvendigvis udtryk for Videnscenter for Socialpsykiatris holdning.

Redaktion
Videnscenter for Socialpsykiatri
Studiestræde 19, 2. sal
1455 København K
Telefon 3393 4452
Fax 3393 4451
visp@socialpsykiatri.dk
www.socialpsykiatri.dk

Ansvarshavende ifølge
Presseloven:
Centerleder Johanne Bratbo

Redaktør
Marianne Bjerborg
visp@socialpsykiatri.dk

Korrektør
Annette Westphall
aw@socialpsykiatri.dk

**Design,
produktion og tryk**
Datagraf AS
Oplag: 4.000

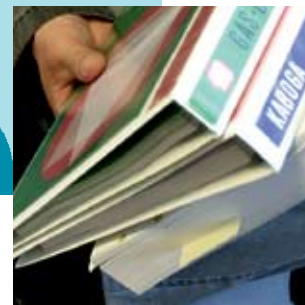
Nr. 4/2007 udkommer:
6. september 2007
Tema:
Fysiske og pædagogiske
rammer

ISSN: 1398-0939
10. årgang, nr. 3, 2007

Forsidefoto
Søren Holm

Tema: Lov og praksis

Handleplaner

- 4 Handleplansledning er også medarbejdernes ansvar**
Ledelse er ikke kun noget ledere laver. Medarbejdernes aktie i god ledelse består i at stille lederne de rigtige spørgsmål.
- 7 Stor videbegærlighed blandt ledere**
Fire dages intensiv rådgivning om handleplaner. Det var det gode tilbud til ledere rundt i landet.
- 9 Forenkling er vejen frem**
En handleplan skal ikke være nogen roman. Rådgivning af ledere gør handleplanerne overskuelige og konstruktive

Jura i hverdagen

- 10 Juridisk rådgivning giver ro**
Oskar Dubovsky har opgivet advokatkarrieren for at blive juridisk rådgiver for københavnere med psykisk sygdom
- 12 Almenboligloven – en lov i konflikt**
Beboerne i Gladsaxe kommunes botilbud er ramt af uhørt høje huslejer. Almenboligloven passer ikke til Pensions- og Serviceloven

27 Temalitteratur

29 Nye bøger

30 Kort nyt

32 Kalender

Tilbudsportalen.dk

- 14 Sagsbehandlere på shopping**
Alle sociale tilbud har defineret sig selv og sat pris på. Socialpsykiatri ser på arbejdet bag tilbudsportalen.dk og udfordringerne for brugerne af den
- 16 Kommunalreform og Tilbudsportal**
Usikkerhed i ansættelse, forringet faglig kvalitet og dårligt arbejdsmiljø. Tilbudsportalen, påvirker hverdagen på Nettet i Lyngby

Teori og metode

- 18** Med strukturreformen af 1. januar 2007 er der sket en ny fordeling af ansvaret for opgaveløsningen på psykiatriområdet.

Handicapråd

- 21 Vores position bliver styrket**
Ifølge SIND kan handicapråd bane vej for en bedre socialpsykiatri
- 22 Stærkere handicapråd**
Siden 1. april 2006 har det været lovpligtigt at kommunerne har et handicapråd. Det gør en stor forskel at de nu er lovpligtige

Uden for tema

- 25 Valg af egen kontaktperson**
På Klintegården i Frederikssund har en gruppe beboere selv valgt kontaktperson. Processen var krævende, vanskelig og positiv
- 28 Nekrolog over Tom Andersen**

Handleplansledelse er også medarbejdernes ansvar

Ledelse er ikke kun noget ledere laver. Medarbejdernes aktie i god ledelse består i at stille lederne de rigtige spørgsmål og forsyne dem med informationer og konstruktive forslag. Det gælder også handleplansarbejde. Denne artikel giver en oversigt over hvilke spørgsmål medarbejderen skal stille for at få skabt frugtbare rammer om handleplansarbejdet

Af Knud Ramian
Leder af evaluerings- og analysegruppen
Center for Kvalitetsudvikling, Region Midtjylland
Foto: Søren Holm

Gode handleplaner kan være udgangspunkt for en recovery proces for brugerne og gennemskuelige opgaver for fagfolkene. I snart mange år har Center for Evaluering arbejdet sammen med Videnscenter for Socialpsykiatri om at udvikle kvalitet i handleplansarbejdet. Det har vist sig at være noget mere kompliceret end lovgiverne antog da de skrev loven. At skabe gennemtænkte, levende, sammenhængende og realistiske handleplaner, er fornemt socialt arbejde.

I dag ved vi meget mere om hvad der skal til for at lave gode, levende handleplaner. Vi ved blandt andet at forudsætningerne for succes, er at en række nødvendige beslutninger træffes. Uden de beslutninger, bliver handleplansarbejde alt for ufrugtbart og fiasko-producerende og bør derfor ophøre!

Disse beslutninger er typiske ledelsesopgaver. Derfor har vi i et år samarbejdet med ledere fra hele landet om at kortlægge og præcisere de ledelsesopgaver der fører til succesrige handleplaner. Arbejdet har drejet sig om en lang række spørgsmål som nu er reduceret til otte spørgsmål som ledelsen skal kunne svare på når medarbejderne spørger.

1 Hvem hos os har styr på love og regler omkring handleplansarbejdet?

Serviceovens § 141 siger at handleplanen er et tilbud der skal gives (til en særlig gruppe). Hvad betyder det at der skal gives et tilbud, og hvem hører til den særlige gruppe? Den overordnede handleplan stiller krav om at nogle har overblik over mulighederne i lovgivningen. Har man ikke det, snyder man brugerne. Hvad tilbyder I

dem der ikke skal have tilbudt en handleplan, og hvad med dem der ikke vil? Hvilke rettigheder har brugerne, og hvad betyder de for handleplansarbejdet?

Et omfattende sæt love og regler har indflydelse på handleplansarbejdet. Vi har konstateret at der mange steder er et utilstrækkeligt kendskab til disse love og regler. De opfattes også forskelligt. Som medarbejder kan det være svært at have overblik over dem alle og vide hvordan de fortolkes lokalt. For at lave et godt arbejde, skal man kende svarene på spørgsmålene: Hvem har overblik over reglerne og vores lokale fortolkninger af dem? Hvad skal jeg selv vide? Hvis du ikke ved det - spørg din ledelse.

2 Hvilken slags handleplaner skal jeg medvirke i?

Lovgrundlaget for handleplansarbejdet i socialpsykiatrien er § 141 (før § 111), men der er mange forskellige slags handleplaner. Der er de personlige planer, § 141 planerne, delhandleplaner, samarbejdsplaner, pædagogiske planer eller omsorgsplaner. Det er vigtigt at have styr på de forskellige typer af planer som man har vedtaget at arbejde med lokalt. Nogle steder laves det meste handleplansarbejde af særlige sagsbehandlere, andre steder har man et specialiseret team, og nogle steder udformer de sociale tilbud hele §141-planen, mens man i andre tilbud kun arbejder med delhandleplaner. Hvis man ikke ved hvilken slags planer man medvirker i, kommer både medarbejdere og brugere før eller siden ud for unødige skuffelser. Hvis du ikke er helt klar på hvilke planer du skal medvirke i - så spørg din ledelse.

”Der er mange beslutninger lederen skal træffe før hun vælger handleplansredskaber”, siger Knud Ramian som her viser et lille udpluk fra ’redskabskassen’

3 Hvilke vilkår og værktøjer har jeg til min rådighed?

Ligesom der er mange forskellige planer, er der også forskellige "præfabrikerede" eller hjemmelavede værktøjer til arbejdet. De kan have form af skemaer. Der kan arbejdes med livshistoriefortælling, COPM, KABOGA, GAS, Programteori. De stiller alle krav til dig om at du skal kunne dem så godt at handleplansarbejdet bliver præget af samtale og ikke af skemaudfyldelse.

Vi ved at der er langt flere brugere end medarbejdere der kan lide skemaerne. Det skal både du og din ledelse være klar over. Brugere har glæde af forskellige metoder. Nogle kan bedst arbejde med livshistorier, andre kan bedst lide GAS, og andre igen programteori. I kan altså give brugere et valg hvis I kan tilbyde flere metoder. Der skal også være klarhed over hvor meget tid I må bruge til planarbejdet, hvilke aftaler I selv kan indgå, og hvilke der skal drøftes med kolleger fordi det får betydning for deres arbejde. Hvis du ikke ved det - så spørg din ledelse.

4 Hvordan kan brugere kvalificere sig til at deltage i planarbejdet?

Hvis brugeren oplever at handleplaner er til for systemets skyld, er der noget galt i jeres måde at gribe handleplansarbejdet an på. Fra de kurser der er lavet for

brugere og medarbejdere, ved vi at når det går op for brugerne at handleplanerne er et redskab der kan hjælpe dem til at få magt over deres eget liv, ændres deres holdning. Det kræver selvfølgelig at de er klar over at der kan være andre planer som er fagfolkernes værktøj. De kaldes sommetider for omsorgsplaner eller pædagogiske planer. Dem skal de kende, men de behøver ikke være enige i dem. Nogle skal sikre at brugerne også får et tilbud om at blive gode til at bruge tilbuddet om handleplaner. Det kan være der kan laves kurser eller udarbejdes et materiale man kan tale sammen om. Hvis du ikke kender svaret på spørgsmålet - så spørg din ledelse.

5 Hvad er succeskriteriet for en handleplan?

Man skal kunne finde ud af om det arbejde man laver, er godt. Det er min påstand at 80% af de mål man opstiller, skal nås, ellers mister både brugere og fagfolk motivationen, og så skader planer mere end de gavner. Andre succeskriterier der knytter sig til planen, er at de skal være gennemtænkte, levende, sammenhængende, realistiske og realiserbare.

Andre succeskriterier knytter sig til måden man laver handleplanen på. De skal laves i et tempo som brugere kan acceptere, og brugere skal have indflydelse på hvornår og hvordan der skal arbejdes med dem. De

mennesker som brugeren vil have inddraget, skal inddrages. Der kan være andre udefrakommende succeskriterier om længde, indhold og hyppighed af handleplansarbejdet. Disse andre kriterier kan komme i konflikt med hensynet til en levende handleplan. Hvis du ikke kender svaret på spørgsmålet - så spørg din ledelse.

6 Hvordan skal jeg samarbejde med andre om handleplansarbejdet?

Mange har haft svært ved at etablere et samarbejde når de, i forbindelse med en borgers indlæggelse, er mødt op på den psykiatriske afdeling. Det er lettere hvis der er klare aftaler for samarbejdet. Psykiatrien har andre lovpligtige planer; behandlingsplaner, udskrivningsaftaler og koordinationsplaner. Der kan også være behandlingsplaner i distrikpsykiatrien. Skal du bidrage til en sammenhængende indsats, kræver det at du kender til disse planers muligheder og ved hvordan du skal samarbejde med de andre om dem, hvilke aftaler der er indgået osv. Ved du ikke det - så spørg din leder.

7 Hvor går jeg hen ved dilemmaer og tvivlsspørgsmål?

Hvor meget tør jeg lægge vægt på brugernes ønsker og ret til selvbestemmelse når ressourcerne er begrænsede? Hvem skal fortælle brugeren at ønsker ikke kan opfyldes? Hvordan siger jeg at JEG bekymrer mig over misbruket selvom han ikke selv gør det? Hvordan finder jeg ud af om vi har sat for høje mål? Handleplansarbejde er fyldt med dilemmaer og tvivlsspørgsmål. Som medarbejder har du ret til at være i tvivl og ret til at dele din dilemmaforvaltning og bekymring med andre. Hvis du ikke har et godt svar på spørgsmålet - så spørg din leder.

FAKTA

Handleplaner - et stort lovkrav og en stor udfordring

Projektet skal fremme viden og erfaringsudveksling på ledelsesniveau i kommunerne om de nødvendige rammer for handleplansarbejde i socialpsykiatrien. Projektet har gennemført surveyundersøgelser, 7 landsdækkende temadage samt udviklingsforløb med konsulentbistand i 27 kommuner. Projektet afsluttes med to erfaringsopsamlingskonferencer i juni.

Samarbejdspartnere: Videnscenter for Socialpsykiatri v. Johanne Bratbo og Finn Blickfeldt Juliussen og Center for Kvalitetsudvikling, Region Midtjylland (tidligere Center for Evaluering, Psykiatrien i Århus Amt) v. Knud Ramian og Hanne Chone.

Projektperiode: 2006-2007

Finansiering: Socialministeriet

Læs mere:

www.socialpsykiatri.dk
og www.knudramian.pbwiki.com

8 Hvilke former for kompetenceudvikling har jeg adgang til?

Når man arbejder med handleplaner, skal man kende svarene på alle de ovenstående spørgsmål og en hel del flere. Der er meget man skal have kendskab til, viden om og færdigheder i for at kunne bidrage til et godt handleplansarbejde. Det er min personlige påstand at hvis man ikke har lært nok, skal man ikke udføre opgaven. Det kan skade såvel medarbejder som bruger. Hvordan lærer man handleplansarbejde hos jer? Hvordan introduceres nye medarbejdere til handleplansarbejdet? Har I en liste hvor der står hvad I skal kunne? Hvordan holder man sine færdigheder ved lige og deler ud af sine erfaringer. Har du ikke svar

”Alle er enige om at man skal tage det bedste med fra hver enkelt kommune. Men samtidig har man utrolig svært ved at give slip på vante rutiner”

Preben Bøgelund, handleplanskonsulent

Stor videbegærlighed blandt ledere

Med det seneste handleplansprojekt har også lederne nu sat fokus på handleplanerne. Kommunalreformen har betydet at opgaven er blevet en lidt anden end oprindeligt tænkt. Men den er absolut ikke blevet mindre relevant. Tværtimod

Af Lotte Edberg Loveless/Stickelbergs

Fire dages intensiv rådgivning om handleplaner. Det har været et godt tilbud til ledere rundt om i landet. Kommunerne har stået i kø for at benytte sig af det, og flere har fået nej. Tanken bag er at opkvalificere ledere i kommunerne til det strategiske og administrative arbejde med handleplanerne.

Rådgivningsforløbene har været præget af de nye forhold efter kommunalreformen. Ledere og medarbejdere fra sammenlagte kommuner har skullet finde fælles fodslag omkring handleplanerne. Samtidig er sammensætningen i de enkelte forvaltninger blevet bredere fordi socialpsykiatri og voksenhandicap nu er slået sammen under ét.

”Samarbejdsdelen har givet projektet ekstra udfordringer og dimensioner. Min opgave har været at sætte gang i en proces og sammen med deltagerne lægge grunden til et målrettet, konstruktivt arbejde omkring handleplanerne ud fra deres ønsker,” fortæller konsulent Preben Bøgelund, der har rådgivet fire kommuner.

”Som udgangspunkt er alle enige om at man skal tage det bedste med fra hver enkelt kommune. Men samtidig har man utrolig svært ved at give slip på vante rutiner, og det skaber nogle indbyggede dilemmaer,” siger konsulent.

Et af arbejdsredskaberne i forløbet har været 13 konkrete strategipunkter, som lederne har brugt som

afsæt for debat og efterfølgende forslag til hvordan man kan gribe udformningen af den enkelte kommunes handleplansstrategi an.

Fleksibilitet og bureaukrati

Alene den større volumen i de nye storkommuner gør en forskel i forhold til udarbejdelsen af handleplanerne.

”I de små kommuner har de implicerede parter tidligere næsten kunnet klare tingene når de mødtes på gangen. I dag er der langt flere aktører på banen, og det skærper nødvendigheden af at man har faste aftaler omkring processen,” siger Preben Bøgelund.

Lovgivningsmæssigt er der kommet meget fokus på opdelingen i såkaldte ”bestillere” og ”udførere”.

”Der ligger en latent risiko for at håndteringen af handleplanerne bliver mere bureaukratisk og mindre fleksibel i de nye, store kommuner. Men lederne i alle de kommuner jeg har rådgivet, har været meget opmærksomme på faren og gør hvad de kan for at minimere bureaukratiet og bevare fleksibiliteten,” fortæller Preben Bøgelund.

Brug for rådgivning

Det er kommet bag på Preben Bøgelund hvor lidt forvaltningsfolk og socialrådgivere har beskæftiget sig med handleplaner før.

"Jeg er faktisk lidt rystet over hvor få redskaber de kom med. Ud over at det er væsentligt at man også på ledelsesniveau har en strategi omkring handleplanerne, så er det med den nye rollefordeling ved udarbejdelsen tvingende nødvendigt at sagsbehandlerne ved hvad de har med at gøre," siger Preben Bøgelund med henvisning til at det i dag primært er socialrådgiveren, og ikke som tidligere medarbejderne i botilbuddet, der udarbejder handleplanen.

Den ændrede rollefordeling betyder som udgangspunkt at man tager en kompetence væk fra medarbejdere der ellers ligger inde med den faglige indsigt i den enkelte bruger.

"Man kan stille spørgsmålstejn ved om det er hensigtsmæssigt. I hvert fald ligger der nogle dilemmaer i den kurs regeringen har dikteret. Man risikerer indimellem at ende i løsninger som etisk og moralsk ikke hænger sammen. Vi har haft nogle meget spændende diskussioner under forløbet. Indstillingen i de kommuner jeg har rådgivet, er helt klart at de vil gøre hvad de kan for at udjævne skellet mellem bestillere og udførere."

Stor entusiasme

På trods af den ringe forhåndsviden har alle de kommuner Preben Bøgelund har rådgivet, kastet sig over opgaven med stor entusiasme.

"Mange oplever tilbuddet om rådgivning som en gave,

og deltagerne har virkelig prioriteret forløbet højt på trods af at de har skullet hive fire dage ud af en i forvejen overbooket kalender. Alle er mødt op, og der har været stor gejst og seriøsitet – også omkring hjemmearbejdet," fortæller Preben Bøgelund.

"Det betyder meget at lederne selv er med til at udforme proceduren – at de ikke bare får et diktat fra oven. Opgaven har været at skabe en overordnet ensartethed i handleplansredskaberne. Samtidig er der stor accept af det enkelte støttetilbuds metodefrihed og respekt for medarbejdernes faglige ekspertise."

Noget af det kommunerne har efterlyst hjælp til, er en forenkling af de ofte meget omfangsrige handleplaner. For eksempel er det oplagt at man ikke år efter år skal genfortælle brugerens livsforløb. Fokus skal være på hvad man har arbejdet med siden sidst, hvilke resultater man har nået og planerne for fremtiden.

"De kommuner jeg har rådgivet, er godt på vej med at udvikle enkle manualer som opfylder lovens krav – også i forhold til dokumentationsdelen. Det er vigtigt at handleplaner bliver konstruktive og fremadrettede redskaber der ikke æder mere energi end nødvendigt," siger Preben Bøgelund, der er fuld af fortrøstning i forhold til fremtidens handleplaner.

"Næste skridt er en kompetenceudvikling af medarbejdere og brugere, så vi har sikkerhed for at alle er klædt på til opgaven."

Den gode handleplan

Ifølge Preben Bøgelund tager den gode handleplan udgangspunkt i brugerens drøm for sit liv:

"Drømmen er benzinen – også selvom den umiddelbart virker urealistisk. Med den som overskrift kan vi holde brugeren fast og i alle dagligdags aktiviteter spørge: Hvad kræver det hvis du skal nå din drøm? Hen ad vejen vil man sandsynligvis justere eller formulere tankerne mere præcist. Er målet en villa på

Strandvejen, dækker det måske i virkeligheden over en drøm om fast job og styr på familien, og så må man løbende spørge ind til hvilke forudsætninger det vil kræve. Det væsentlige er at brugeren føler at han eller hun bliver taget alvorligt og får hjælp til at prøve tingene af. Det kan give nederlag, men brugeren får også nogle selvoplevede erfaringer, som giver en vigtig erkendelse til at skabe sig et godt liv udfra."

Forenkling er vejen frem

En handleplan skal ikke være nogen roman. Rådgivning har givet Janne Westerdahl redskaber til at gøre handleplanerne overskuelige og konstruktive.

Én af deltagerne i Preben Bøgelunds rådgivningsforløb er Janne Westerdahl, leder af Socialpsykiatrien i Frederiksværk-Hundested Kommune.

"Gennem årene har vi forsøgt at blive bedre til at leve op til opgaven omkring handleplanerne. Men det har været svært. Især brugerne - men også mange medarbejdere - har været vanskelige at motivere," fortæller Janne Westerdahl.

Som én bruger udtrykte det, "Er der da ikke skrevet nok om mig" med henvisning til sine tommetykke sygehusjournaler og handleplaner.

"For medarbejdernes vedkommende handler det også om at en stor del er rekrutteret fra sygehusvæsenet hvor de har været vant til at skrive og afrapportere alt. Den kultur har de overført på handleplanerne, der derfor er blevet meget omfangsrige og uoverskuelige for alle parter," siger Janne Westerdahl.

Fælles afsæt

Kommunen fik lov til at lave en tværfaglig gruppe med i alt fire ledere fra rådgivningsafdelingen, handicapafdelingen, området for fysisk/psykisk handicap og så altså socialpsykiatrien, som Janne Westerdahl er eneste leder af i kommunen.

"Det var rigtig fint at vi fik lov at løfte arbejdet et niveau op. Vi har alle haft samme udgangspunkt og følt at det var svært at få handleplanerne til at køre."

Et konkret resultat i kommunen er at man har udarbejdet et fælles "forklæde" - en skabelon der danner forside for alle handleplaner. Her kan alle aktører gå ind og finde basale oplysninger - ud over faktuelle data om brugeren, blandt andet en opridsning af sygehistorie og livsforløb.

"Vi er helt klart blevet skarpere på hvem der gør hvad, og med det fælles forklæde har vi et arbejdsredskab som alle kan finde tilbage til," siger Janne Westerdahl.

Selvom nogle ting er sat på skabelon, er der stadig plads til forskellige metoder "i marken".

"Forskellige rammer kræver forskellige værktøjer.

Inden for socialpsykiatrien er vi for eksempel mindre sammen med vores brugere end personalet på en døgninstitution."

Forenkling

Det væsentligste for Janne Westerdahl har været at få skudt en proces i gang der forenkler og giver mening til handleplansarbejdet.

"Jeg kan nemmere støtte medarbejderne når strukturen er enkel. De kan bruge handleplanen som et konstruktivt arbejdsredskab. Og endelig kan brugeren lettere involvere sig aktivt hvis handleplanen er overskuelig."

Under forløbet er Janne Westerdahl også blevet mere opmærksom på at hun ikke bare skal klæde medarbejderne, men også sine brugere på.

"Rigtig mange sindslidende har ikke noget billede af fremtiden. De lever i kaos eller har et meget sort syn på verden. Det er svært at lave aftaler om mål hvis alt ser håbløst ud."

For at hjælpe visioner for fremtiden på vej, har socialpsykiatrien allerede holdt en temadag hvor brugere og medarbejdere sammen har sat fokus på muligheder frem for begrænsninger. Endnu en temadag er undervejs under overskriften "Forventninger og drømme".

For Janne Westerdahl har et stort privilegium ved forløbet været at hun for en gang skyld ikke var den der skulle samle trådene:

"Fordi Preben Bøgelund har siddet med aben som tovholder, kunne vi give slip. Det har været utroligt befordrende at give slip og lade ideerne blomstre sammen med andre lederkolleger på fri bane," siger Janne Westerdahl.

"Vi har startet en proces op med et fælles, solidt udgangspunkt på lederniveau. Hvis en sagsbehandler kontakter mig, vil jeg også have nemmere ved at udstikke en kurs, fordi jeg kan henvise til den praksis vi sammen er blevet enige om. Det giver klar kommunikation."

Juridisk afklaring giver ro

For fire år siden lagde Oskar Dubovsky sin advokatkarriere på hylden og blev juridisk rådgiver i Støtte- og KontaktCentret i Linnésgade i København. Lige så enestående et karriereskift det er, lige så enestående er det at kommunen har ansat en juridisk rådgiver til at hjælpe sine psykisk syge borgere

”Jeg hjælper med at gøre sagen overskuelig for folk, kontakte de rette personer osv.”
Fortæller jurist Oskar Dubovsky.

Af Marianne Bjerborg

Sidste år ringede 731 mennesker til Oskar Dubovsky om juridisk rådgivning, 510 mødte personligt op. Det er både borgere i Københavns kommune, sagsbehandlere i lokalcentrene og medarbejdere i socialpsykiatrien der henvender sig om rådgivning.

”Fra min tid som advokat har jeg stor erfaring med at have travlt – det er en erfaring jeg tit trækker på”, griner Oskar Dubovsky da han skal forklare hvordan man hjælper så mange mennesker på et år. Han understreger da også at mange henvendelser er enkle og derfor kan klares ved en samtale. ”Så går folk afklarede fra mødet og kan komme videre i deres liv.”

Usikkerhed om økonomi, boligforhold, familie, forholdet til den kommunale sagsbehandler osv. er nogle af de ting der giver rod i hovedet på folk. Juridisk rådgivning – også selvom den ikke falder fordelagtigt ud for borgeren – er med til at give afklaring.

”Det er ikke min opgave at tale folk efter munden, det er ikke ligeværdigt, og ligeværdighed er grundprincippet her i Linnésgade”, forklarer han. ”Ofte må jeg fortælle folk at en afgørelse fra kommunen juridisk er i orden, at der ikke er mere at komme efter, og selvom det kan være ubehageligt for dem, tror jeg at det frigiver noget energi – de kan tænke på noget andet.”

Ingen frie hjørner i samtalen

Juridisk rådgivning er et supplement til de øvrige tilbud i Støtte- og KontaktCentret, et supplement der har en anderledes form end andre former for social støtte. Hvor samtalen med en psykolog ofte bevæger sig ud i det Oskar Dubovsky kalder ”de frie hjørner”, så er jura mere eksakt.

”Af mig forventer folk en løsning. Derfor er en af de største udfordringer i mit arbejde at skære sagerne til så de passer både til folks sagsfremstilling og til juraen, og

FAKTA

Støtte- og
KontaktCentret
Linnésgade 24, 2. sal
1361 København K
Tlf. 3314 9841
www.skcdk.dk
skcd@sof.kk.dk

jura er mere firkantet end de fleste psykisk syges måde at tænke på.”

Det er også her at det at have en rådgivning specielt til borgere med psykiske lidelser, giver god mening.

Retshjælpen er ikke – ifølge Oskar Dubovsky – gearet til målgruppen; juristerne forstår ofte ikke de særlige problemer der knytter sig til at have en psykisk sygdom. På grund af sit tilhørsforhold til Støtte- og KontaktCentret har Oskar Dubovsky den sociale indsigt.

Dyrt at være sindslidende

Noget af det jurister har svært ved at forstå, er hvorfor det er så svært for mennesker med psykisk sygdom at styre økonomien.

”Det er mere reglen end undtagelsen at mennesker med psykisk sygdom har dårlig økonomi. Indtægten er begrænset, og man har svært ved at styre udgifterne,” fortæller Oskar Dubovsky. ”De juridiske problemer som affødes af dårlig økonomi, er typisk dem jeg hjælper folk med – meget ofte handler det om gældssanering”.

Samfundets spilleregler

Der er en række spilleregler i samfundet som alle skal overholde – med en vis elasticitet. Men elasticiteten er blevet kortere. I takt med at det er blevet mere mondænt at bo i indre København, er folks tolerance over for naboer med anderledes adfærd faldet. Nogle gange mægler Oskar Dubovsky derfor i nabostridigheder, men andre gange er løsningen mere handlingsorienteret, i form af at iværksætte rengøring, oprydning osv.

”Indimellem er klagen jo helt berettiget, hvis lugten er uudholdelig eller der bliver banket på rørene konstant – så er det min opgave måske sammen med skp'eren at få kommunen på banen, og det lykkes stort set altid at finde løsninger i nabostridigheder”.

Boligproblemer

Men der er andre boligproblemer end nabostridigheder, blandt andet fordi mange – også borgere med sindslidelse – er overgået fra at være lejere til at være andelshavere. Da der i 2005 blev indført ny lovgivning om låntagning i andelsboliger, blev det ved samme lejlighed muligt for alle kreditorer at gøre udlæg i lejlighedens værdi med tilbagevirkende kraft. Det skaber usikkerhed når opkrævninger fra kreditorer nu er behæftet med risikoen for at stå uden tag over hovedet.

”Ja, den lov slog jeg jo lidt på tromme for – eller snarere imod. Folk havde opgivet deres juridiske set urørlige position som lejere for at blive andelshavere, og så står de pludselig der uden sikkerhedsnet fordi loven var med tilbagevirkende kraft. Den er naturligvis ens for alle, men den rammer samfundets svageste ekstra hårdt – de har jo ikke fået penge i hånden af at blive andelshavere, og for at betale gammel gæld, skal de enten sælge lejligheden eller optage nye lån”.

Der har dog ikke været konkrete sager om nogen der har mistet deres lejlighed, men flere er blevet tvunget ind i afdragsordninger som Oskar Dubovsky har hjulpet dem til at etablere.

Fri fra kommunen i kommunen

Oskar Dubovsky er ikke svær at få til at fortælle om juridiske spidsfindigheder, men det er ikke noget der tager lang tid. Godt nok er jura firkantet, men i Oskar Dubovskys formidling er det også forholdsvis enkelt. Når noget både er brugbart, enkelt og – ikke mindst – anonymt, giver det gennemslagskraft.

”Folk har brug for en mere uformel kontakt til det offentlige, og det kan Støtte- og KontaktCentret tilbyde. Det er ret flot af kommunen at anerkende det behov hos borgerne,” slutter Oskar Dubovsky.

Almenboligloven – en lov i konflikt

Beboerne i Gladsaxe Kommunes botilbud er ramt af uhørt høje huslejer. Deres boliger er bygget efter Almenboligloven, en lov der ikke er afpasset de love og regler der ellers er i brug i socialpsykiatrien

Af Marianne Bjerborg

"Det er en fin lov; den er bare ikke tilpasset mennesker med særlige behov". Ordene er Elinor Kyhnaus, afdelingschef for Psykiatri- og Handicapafdelingen i Gladsaxe Kommune. Det er Almenboligloven som står for skud.

Det er hen imod slutningen af interviewet at Elinor Kyhnaus udtaler sig så kategorisk. Vi sidder i hendes pæne kontor, et stykke nede ad en lang gang i den kæmpe murstensbygning som udgør Gladsaxe Rådhus. Omgivelserne er rare, og det er umiddelbart svært at forestille sig den problematiske virkelighed man i februar kunne læse om på forsiden af gratisavisen Nyhedsavisen; "Psykisk syge betaler landets dyreste husleje".

Bundet af regler

Den historie er man ikke så glad for "oppe på kommunen". Ikke fordi den skulle fejles ind under gulvtæppet, men fordi det føles uretfærdigt at blive hængt ud som hensynsløs bolighaj, når man ellers med sin boligpolitik forsøger at skabe rammerne for et godt liv for kommunens svageste borgere.

"Vi har været bundet af regler vi ikke har indflydelse på, og lovgivningen har gjort at vi har måttet træffe ubehagelige beslutninger som det har været vanskeligt for brugerne at forstå", fortæller Elinor Kyhnaus om den frustration brugerne har givet udtryk for i kølvandet på beslutningen om huslejeforhøjelserne.

Intentionerne for den gode bolig i normalsamfundet stammer tilbage fra Servicelovens begyndelse. Med Serviceloven skulle man væk fra tænkning om handicap og plejehjem og over i et andet menneskesyn med mindre enheder.

"Med Serviceloven fik kommunerne mulighed for at

bruge Almenboligloven til at finansiere nybyggeri til sindslidende – så borgeren får kontrakt, betaler indskud, bor med fælles regler, ikke kan opsiges osv.", fortæller Elinor Kyhnaus. "Med denne boligform kan den sindslidende få rammer til at skabe sit eget liv og modtage bostøtte i eget hjem efter § 85 i Serviceloven."

Nyt er dyrt

Ligesom en række andre kommuner, bygger Gladsaxe Kommune derfor med offentlige lån et nyt bofællesskab efter Almenboliglovens regler. Og her begynder de første problemer. For det at bygge småt, kommer i konflikt med reglerne for hvordan man i en boligafdeling skal dække de udgifter der er forbundet med drift og vedligehold.

"Det er rigtig, rigtig dyrt at bygge nyt, især i hovedstadsområdet, og derfor bliver udgiften høj i nybyggerier. Udgifter til varmemester, bogholder, rengøring, istandsættelse, gartner og så videre skal betales af lejerne. Man dividerer simpelthen den samlede udgift med antallet af beboere".

Og når man kun bor syv mennesker i samme bofællesskab, så er der ingen stordriftsfordele, huslejen i de små enheder er altså uforholdsmæssigt høj.

"Ønsket om at skabe små boenheder kommer derfor i konflikt med økonomien", konstaterer Elinor Kyhnaus og fortsætter, "Ud over de løbende udgifter i en afdeling, skal der også foretages henlæggelser til løbende vedligeholdelse".

Ministerielle problemer

I Gladsaxe har man tidligere brugt et princip om at der ikke løbende blev henlagt til vedligeholdelse, men fra 2007 har kommunen valgt at overgå til at spare op via

”Vi har brugt enormt meget tid på almenboliglovgivningen, som ikke er vores spidskompetence” siger afdelingschef Elinor Kyhnav

løbende henlæggelser som betales via huslejen. Her har man skullet indhente en manglende henlæggelse fra de foregående år. Det fik huslejen til at stige voldsomt.

”Vi vidste godt at det for nogle få ville få stor økonomisk konsekvens, og derfor kontaktede vi ministeriet for at finde ud af hvilke muligheder der er for at kommunen kan yde tilskud til en boligafdeling, og her har vi ikke fået entydige eller hurtige svar”, fortæller Elinor Kyhnav om afdelingens erfaringer med at få ministeriel vejledning.

”Vi har først fået at vide at kommunen kan give lån hvis en boligafdeling er ved at gå konkurs, men det er der jo ikke tale om. Så har vi netop nu fået oplyst at kommunen gerne må yde foreningen et lån. Lånet ydes over de næste to år, så driftsbudgettet og dermed huslejen kan nedsættes; det er et rente- og afdragsfrit lån de første 10 år som siden skal betales tilbage over 20 år”.

Pensionsregler

Kommunen er også stødt ind i nye pensionsregler. I de gamle pensionsregler er der ikke de samme begrænsninger for boligstøtte i en visiteret bolig som der er i de nye pensionsregler. De beboere der har været på pension

længe, er derfor ikke lige så hårdt ramt af huslejestigningen som borgere der er på pension efter de nye regler. Borgerne i samme situation betaler altså ikke samme nettohuseleje.

Ingen individuelle løsninger

De borgere der kom i klemme fordi de modtager førtidspension efter de nye regler, har man forsøgt at finde individuelle løsninger til. Kommunen har derfor undersøgt om § 100 i Serviceloven kunne bruges fordi den giver kommunen mulighed for at kompensere for merudgifter. Men ifølge Socialministeriet er det at man er udsat for en stor huslejestigning, ikke en merudgift i lovens forstand. Aktivloven og dermed støtte til dækning af enkeltudgifter har også været undersøgt, men også her har svaret fra ministeriet været negativt.

”Der kan kun gives et tilskud i den tid det tager kommunen at finde en anden lejebolig, og det kan ske inden for en overskuelig tid i Gladsaxe”, forklarer Elinor Kyhnav, ”og beboerne har ønsket at blive boende, de vil ikke flytte ud i mindre beskyttede omgivelser med så kort varsel”.

”Vi har brugt enormt meget tid på almenboliglovgivningen, som ikke er vores spidskompetence, men vi har også lært meget”, konstaterer Elinor Kyhnav, og så er det hun når til det med at Almenboligloven ikke matcher de behov som mennesker med sindslidelser, har. Hun afslutter derfor med at anbefale andre at overveje om små bofællesskaber er vejen frem.

”En model hvor der i en større boligafdeling placeres boliger med bostøttecenter og et værested man kan komme i, passer måske bedre til behovene i dag. Mange vil gerne bo mere anonymt. Og det kan i hvert fald være med til at give billigere huslejer.”

Sagsbehandlere på shopping

Med www.tilbudsportalen.dk har de kommunale sagsbehandlere fået et supermarked af sociale tilbud at orientere sig i. Alle landets sociale tilbud har defineret deres ydelser og sat pris på. Socialpsykiatri ser her på arbejdet bag oprettelsen af portalen og udfordringerne for brugerne af den

Af Marianne Bjerborg

Kurt Gammelgaard Nielsen har haft travlt det seneste år. Et år, det var den tid som Servicestyrelsen fik til at udvikle den nye Tilbudsportal, en hjemmeside der samler oplysninger om alle sociale tilbud til blandt andre mennesker med sindslidelser, og Kurt Gammelgaard Nielsen har været embedsmanden for bordenden.

"Opgaven var at indhente oplysninger om samtlige tilbud i Danmark og få skabt gennemsuelighed i en jungle af tilbud således at sagsbehandlere i landets kommuner havde bedre redskaber til at vælge det rigtige tilbud til borgeren", fortæller Kurt Gammelgaard Nielsen.

Begrebsafklaring

De store spørgsmål når man skal lave en portal, er naturligvis hvad man vil vide, at få defineret nogle faglige korrekte og relevante begreber og få dem præsenteret på en overskuelig måde. Ellers kan man ikke sammenligne resultaterne.

"Vi så naturligvis på hvad der var af eksisterende begrebssystemer, men af de 35 vi så på, var der ikke nogen der matchede vores behov fuldstændigt – vi kunne bruge lidt af nogle, men ikke alt, og derfor nedsatte vi arbejdsgrupper for at få kortlagt området, bl.a. en for udsatte, en for handicap og en for børn og unge", fortæller Kurt Gammelgaard Nielsen om processen.

De tre arbejdsgrupper som var bredt sammensat af interesseorganisationer, amtslige og kommunale ressourcepersoner og institutioner, hjalp med at finde ud af hvad man spørger om og hvordan man definerer indhold. Derudover har der været medarbejdere i Servicestyrelsen som har skrevet definitionerne der så blev testet på 400 institutioner i maj 2006.

"Der har været en lang række spændende faglige

diskussioner, men der har ikke været så mange politiske", fortæller Kurt Gammelgaard Nielsen, som undrer sig over den kritik for økonomitænkning som der i enkelte medier er blevet rejst. "Sagsbehandlere vil finde det rigtige tilbud, det mest relevante ud fra en lang række parametre. Et af disse parametre er pris, og det er kun naturligt".

Ikke shopping

"Det er ikke et shoppingsite. Sagsbehandlere skal købe ydelser på baggrund af oplysningerne, men det er ikke sådan at man bare kan gå ind og søge på prisen, finde det billigste og så gå til bestilling", forklarer Kurt Gammelgaard Nielsen og fortsætter; "før havde sagsbehandlere kun deres faglige netværk og diverse foldere om steder at læne sig op ad i visitationen. Der var ingen der havde noget overblik, og det var svært at sammenligne de forskellige tilbud. Nu har de et gennearbejdet redskab hvor alle landets tilbud selv har defineret deres indhold; det kan ikke andet end kvalificere indsatsen."

Men skulle man sammenligne med et supermarked, så kræver den nye portal dygtige kunder – for man skal nærlæse varedeklarationen for at kunne sammenligne. En søgning på www.tilbudsportalen.dk på et botilbud for en udadreagerende og misbrugende person på 30-39 år i hovedstadsområdet giver fire resultater hvoraf de to ligger inden for en radius af et par kilometer, og begge definerer sig selv som socialpædagogisk støtte med fokus på relationsarbejde. Den ene koster 733 kr. i døgnet, den anden 1342 kr. Det kan være svært at se forskellen, men ifølge Kurt Gammelgaard Nielsen er den der. De faktuelle forskelle kan man se ved en sammenligning af søgeresultaterne, men ellers skal man nærlæse tilbuddenes egne tekststykker.

“Nu har vi et samlet billede af de sociale tilbud, og det styrker kvaliteten i visitationen”, siger Kurt Gammelgaard Nielsen

“Jeg tror det gode ved denne her proces har været at alle er blevet tvunget til at sætte meget præcise ord på hvad det er de laver, og hvad det er der virker”, siger han. “Det er et dokumentationsredskab som ‘tvinger’ folk til for eksempel at blive tydeligere på deres målgruppe og hvilke metoder de bruger – så de bliver sammenlignelige socialfaglige metoder”.

Klar til anden halvleg

Den første definitionsøvelse – det Kurt Gammelgaard Nielsen kalder første halvleg – er ved at være forbi. Nu kommer anden halvleg som er at informere og vejlede sagsbehandlere i at bruge systemet og begreberne.

“Om et halvt år har alle kommuner fået undervisning i at bruge portalen – enten hos sig selv eller ved nogle af vores åbne undervisningstilbud”, forudser Kurt Gammelgaard Nielsen. I øvrigt byder det næste halve år, set i krystalkuglen, på at alle indberetninger er blevet kvalitetssikret og på en brugerundersøgelse af Tilbudsportalen der vil justere og forbedre søgningen i portalen til gavn for sagsbehandlere, interesserede – og ikke mindst borgeren.

Tilgængelighed

Brugerundersøgelsen skal blandt andet vise i hvilken grad portalen fremover bliver brugt af borger og sagsbehandler i fællesskab. Portalen er åben for alle, og en kompetent borger som har brug for et tilbud, kan gå ind og søge på lige fod med sagsbehandleren og dermed være bedre forberedt ved visitation.

“Med Tilbudsportalen kan alle borgere, pårørende og andre socialarbejdere på forhånd orientere sig i hvad der er af tilbud og stille spørgsmål til hvorfor forskellige tilbud bliver anvist”, forklarer Kurt Gammelgaard

Nielsen om portalens tilgængelighed. Hans ønske er at rettighedsaspektet ved at samle informationer og gøre dem tilgængelige for modtageren af en ydelse, vokser.

FAKTA

Tilbudsportalen bliver, jf. § 14 i lov om social service, administreret af Styrelsen for Specialrådgivning og Social Service. Tilbudsportalen dækker lovgivning fra Serviceloven, Sundhedsloven og Lov om almene boliger. Hvilke paragraffer i hver lovgivning det drejer sig om, kan findes på www.spesoc.dk, hvor man også kan finde begrebsdefinitioner, baggrund om arbejdsgrupper, vejledninger til udfyldelse m.m.

Af Bekendtgørelse om Tilbudsportalen (bekendtgørelse nr. 780 af 6. juli 2006) fremgår det at Tilbudsportalen vil indeholde nedenstående oplysninger for hvert tilbud:

- 1) Organisatoriske forhold
- 2) Antal pladser i tilbuddet specificeret på pladstype og målgruppe

- 3) Ydelser, behandlingsmetoder og værdigrundlag
- 4) Takst for tilbuddet/hovedydelse og delydelser
- 5) Personaleforhold
- 6) Fysiske forhold
- 7) S sammensætningen af bruger-, beboerpårørende eller forældreråd
- 8) Brugerbetaling (husleje og serviceydelser)
- 9) Samarbejdsrelationer, herunder til andre sektorer
- 10) Evalueringer af tilbuddet
- 11) Særlig specialrådgivningsenhed beliggende i tilknytning til tilbuddet, herunder om der er indgået kontrakt med VISO

Tilbudsportalen.dk vil for meget

På det selvejende botilbud NETTET II er første medarbejder blevet flyttet til anden afdeling. Usikkerhed i ansættelse, forringet faglig kvalitet og arbejdsmiljø er ifølge daglig leder Irene Bendtsen nogle af de største farer ved det nye sagsbehandlerredskab, Tilbudsportalen

Af Marianne Bjerborg
Foto: Bo Bichel Nørbæk

TEMA: LOV OG PRAKSIS

I NETTET II har leder Irene Bendtsen nærlæst vejledningen til Tilbudsportalen. Hun har forsøgt at være så præcis som mulig da hun skulle lave profilen for de to botilbud der tilsammen udgør NETTET II. Blandt andet har hun defineret stedets hovedydelse som "socialpædagogisk behandling" i stedet for "socialpædagogisk støtte". Resultat? Sagsbehandleren fra Hvidovre Kommune kunne ikke finde tilbuddet på Tilbudsportalen og måtte ringe og blive guidet igennem portalen.

"Jeg er ikke i tvivl om at Tilbudsportalen på mange måder har skærpet vores bevidsthed om hvad det egentlig er for ydelser, institutionerne leverer. Derfor er vi muligvis også mange som har benyttet lejligheden til at opdatere og indskærpe vores socialfaglige metoder og hovedydelse ud fra henholdsvis vejledningen og rehabiliteringsdiskurser i socialpsykiatrien. Eksempelvis har NETTET II tidligere defineret hovedydelsen i botilbuddene som socialpædagogisk støtte. Men definitionen på socialpædagogisk behandling dækker mere præcist det vi i dag gør," siger Irene Bendtsen.

Det kræver ikke kun at institutionslederne er meget præcise. Sagsbehandlerne skal have samme indblik i terminologi.

"Det er et stort problem at sagsbehandlerne har svært ved at bruge systemet", siger Irene Bendtsen, "de skal være meget præcise når de søger, og det kræver stor faglig indsigt i vores område og anvendte begreber som sagsbehandlerne af gode grunde ikke altid besidder". Og det var jo ikke det der var meningen med tilbudsportalen – at man skulle have stort forudgående kendskab til de forskellige tilbud – for at kunne finde dem."

Uddannelse uden tid

Svaret på det problem synes i første omgang enkelt – at

opkvalificere både ledere og sagsbehandlere i at bruge systemet mere ensartet. Men for folk som Irene Bendtsen, der sidder ude på tilbuddene, må det helst ikke være uddannelse der sluger alt for meget tid fra sagsbehandlingen. Langsom sagsbehandling betyder nemlig tomme pladser.

"Vi har siden januar haft så mange ledige pladser at vi kører med underskud. Tomgangen skyldes langsom sagsbehandling udsprunget af besværligheder med tilbudsportalen, manglende visitationsprocedurer og økonomi i kommunerne. Det forekommer absurd, for vi er i kontakt med mange borgere og pårørende som ønsker pladserne."

Priskrig

I NETTET II har de tomme pladser indtil videre betydet at en medarbejder har måttet rykke til en anden afdeling, og den slags skaber utryghed for både medarbejdere og beboere. Det samme gør den konkurrence på pris som brugen af Tilbudsportalen ofte er kritiseret for at fremme.

"Prisen bliver udslagsgivende, for den kan man sammenligne. Indholdet er endnu ikke sammenligneligt – idet vi har udfyldt skabelonen meget forskelligt. Sagsbehandlerne der skal administrere kommunernes stramme budgetter, kan ikke undgå at skele kraftigt til prisen når de visiterer.

"Selvom vores tilbud hører til i den billige ende (639 kr. pr. døgn), er jeg bekymret", fortæller Irene Bendtsen. "Hvis NETTET II skal overleve som et lille, skævt og differentieret botilbud (i modsætning til større og mere strømlinede institutioner), kan det hurtigt blive på bekostning af en forringet faglig kvalitet og et stressende arbejdsmiljø. Da meget tyder på at de langsom-

”Hvis vi skal overleve som et lille, skævt og differentieret botilbud, kan det hurtigt blive på bekostning af en forringet faglig kvalitet og et stressende arbejdsmiljø. Og så vil vi hellere lukke”, siger Irene Bendtsen, leder af NETTET II

melige sagsbehandlinger ser ud til at fortsætte, må vi de nærmeste måneder tage stilling til NETTET II´s fremtid. Vi vil hellere lukke NETTET II end være med til at skabe grobund for en underbudspolitik hvor vi for at overleve, sænker prisen og går for meget på kompromis med faglighed og arbejdsmiljø”.

Genial portal, men ...

Irene Bendtsen er dog ikke bleg for at rose tanken om at samle alle danske tilbud under en portal.

”Ideen er jo i sit udgangspunkt ret genial fordi vi får et overblik over landets sociale tilbud som altid har manglet på dette område. På sigt tror jeg også det vil afføde vigtige diskussioner af hvad der er socialpsykiatriens kerneydelser. Problemet lige nu er bare at den tilbudsportal som Styrelsen for Social Service har etableret, vil for meget på én gang, hvilket giver store begyndervanskeligheder. Den skal både være søgeredskab for sagsbehandler og borger, kunne bruges af forvaltninger, borgere og pårørende i forhold til at sammenligne indhold og priser på tværs af kommuner samt være fagligt inspirationsredskab for socialpsykiatriens medarbejdere”.

Strukturreformens betydning for socialpsykiatrien

Af Jannie Dyring
Cand. jur. og master i konfliktmægling, selvstændig konsulent

Strukturreformen afstedkommer en lang række ændringer. For socialpsykiatrien medfører den at kommunerne nu har ansvaret for hele området – hvilket sætter fokus på afgrænsningen i forhold til og i samarbejdet med behandlingspsykiatrien

Med strukturreformens ikrafttræden den 1. januar 2007 er der sket en ny fordeling af ansvaret for opgaveløsningen på psykiatriområdet. Det er i dag regionerne der skal varetage opgaverne i sygehus- og distriktspsykiatrien, og kommunerne der skal varetage opgaverne inden for socialpsykiatrien.

Rammeaftaler og sundhedsaftaler

Den ny ansvarsfordeling mellem regioner og kommuner afspejler sig dels i lovgivningen på området, dels i de rammeaftaler som indgås mellem regioner og kommuner om opgaveløsningen. Rammeaftalerne skal angive hvilke tilbud der skal være til rådighed for borgerne i kommunerne, og hvem der skal drive

tilbuddene, herunder om regionen skal drive de mere specialiserede socialpsykiatriske tilbud.

Hertil kommer så sundhedsaftalerne, som også skal indgås mellem hver enkelt region og kommunerne inden for regionen om hvordan samarbejdet omkring mennesker med psykiske problemer skal håndteres. I både ramme- og sundhedsaftaler skal fokus i samarbejdet mellem regioner og kommuner være på at sikre og koordinere et sammenhængende behandlingsforløb for den enkelte borger.

Med start i 1978, hvor psykiatrien overgik fra staten til amterne, er udviklingen gået fra længerevarende indlæggelser på psykiatriske afdelinger til kortere indlæggelser og mere ambulante og distriktspsykiatriske kombineret med socialpsykiatriske dag- og botilbud. Denne udvikling har medført en markant ændring i indsatsen og i første omgang en udbygning i de kommunale – og tidligere amtslige – tilbud. Således er der siden 1989 blevet nedlagt en lang række sengepladser, hvilket endnu ikke fuldt ud modsvares af den tilsvarende udbygning af den distrikts- og socialpsykiatriske indsats.

Antallet af socialpsykiatriske tilbud er vokset. Hensigten har

været at give borgeren med sindslidelse mulighed for at leve et liv så nær det normale som muligt, med større indflydelse på de beslutninger som vedrører personen selv. Denne tilgang til det socialpsykiatriske område videreføres med strukturreformens forankring af indsatsen på det kommunale niveau.

Kommunal forebyggelse

Med den nys vedtagne sundhedslov har kommunerne fået ansvaret for at etablere forebyggende og sundhedsfremmende tilbud til borgerne. Kommunerne har dels ansvaret for den borgerrettede forebyggelse, dvs. forebyggelse af sygdom og ulykker, herunder i forhold til rygning, alkohol, sund kost, overvægt mv., dels den patientrettede forebyggelse. Den patientrettede forebyggelse skal bl.a. forebygge at en sygdom udvikler sig yderligere, samt begrænse eller udskyde en sygdoms eventuelle komplikationer, herunder psykiske lidelser. Kommunerne er forpligtet til at integrere disse forebyggelsesperspektiver i såvel de almindelige kommunale servicetilbud som i de mere målrettede socialpsykiatriske støtte- og hjælpeforanstaltninger.

Kommunerne har – medmindre andet bliver aftalt ved rammeaftalerne – ansvaret for både det spe-

cielle og det almene. Ud over rådgivning og opsøgende arbejde gælder ansvaret også visitation til dagtilbud, være- og aktivitetssteder, beskyttet beskæftigelse, botilbud, bostøtte, støtte- og kontaktpersonsordninger, forsørgelse, beskæftigelse, uddannelse, hjemmesygepleje, misbrugsbehandling osv. Kommunerne har den fulde drifts-, myndigheds- og forsyningsforpligtelse, dvs. at de både skal visitere, sørge for at tilbuddet er til rådighed og sikre kvaliteten af tilbuddet.

Nærhedsprincip

En række af de perspektiver der kendetegner den igangværende udvikling på det socialpsykiatriske område, kendes fra udviklingen på det øvrige sociale og sundhedsmæssige område. Således er der fokus på at indsatsen skal være individuelt tilpasset. Indsatsen skal herudover ydes ud fra nærhedsprincippet, dvs. at støtten til borgeren i videst muligt omfang ydes i borgerens eget miljø med behørigt hensyn til borgerens egne ressourcer samt ressourcerne i familien og netværket. Iagttagelsen af disse to hovedhensyn hviler på en forestilling om at indsatsen virker bedst – skaber de bedste livsbetingelser for borgeren – såfremt borgeren så vidt muligt kan blive i sit lokalmiljø, og dermed som integreret i såvel lokal-

som normalsystemet.

Et gennemgående træk ved en række af de ændringer som er sket på social- og sundhedsområdet igennem de senere år, er opprioriteringen af borger- og brugerinddragelsen samt inddragelsen af pårørende, netværk mv. En række bestemmelser i den sociale lovgivning skal sikre inddragelsen af borgeren og de pårørende; nedsættelse af brugerråd, regler om medinddragelse mv. er eksempler på dette.

Handleplaner og andre planer

Et centralt redskab til inddragelse af borgeren er handleplaner. Bestemmelsen om handleplaner i Servicelovens § 141 indeholder to dele. Den ene angiver en pligt for kommunen til at "skønne om det er hensigtsmæssigt at tilbyde at udarbejde en handleplan" til borgere, og i så tilfælde tilbyde dette. Den anden del af bestemmelsen forpligter kommunen til at "tilbyde at udarbejde en handleplan for borgere med betydeligt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller alvorlige sociale problemer". Sidstnævnte er tydeligvis en sprogligt mere klar forpligtelse til udarbejdelse af individuelle handleplaner end den førstnævnte, hvilket kan stille borgere forskelligt afhængigt af om de er omfattet af første eller andet punkt i bestemmelsen.

Og handleplanen er vigtig. Den er det redskab som samarbejdet mellem kommune og borger handler om – og dermed er den afgørende for at borgeren får den nødvendige – og rigtige – hjælp og støtte. Handleplanen udgør det værktøj som skal medvirke til at sikre at den indsats der ydes, bliver både sammenhængende og koordineret; og handleplanen er dermed med til at sikre formålet, indholdet og perspektivet med indsatsen for den konkrete borger. I forhold til handleplaner er det værd at bemærke sig at Ankestyrelsen i en konkret sag (SM C-12-05) har afgjort at udarbejdelse af en handleplan er en garantiforskrift, hvilket betyder at handleplanen anses for at være medvirkende til at sikre at de afgørelser kommunen i øvrigt træffer for den pågældende borger, er rigtige.

For borgere med ophold i botilbud suppleres handleplanen efter Servicelovens § 141 af en pædagogisk plan som er det redskab som det enkelte botilbud anvender i deres egen indsats i forhold til den konkrete borger. Den pædagogiske plan supplerer således den overordnede handleplan og må således indarbejdes heri. Det gælder også den job-plan som skal udarbejdes efter Lov om aktiv beskæftigelsesindsats, kap. 9.

Handicapråd

Et af de seneste tiltag på social- og sundhedsområdet er at alle kommuner i dag skal nedsætte et handicapråd. Handicaprådets opgave er at rådgive kommunalbestyrelsen samt at formidle synspunkter mellem borgere og kommunalbestyrelse i forhold til lokalpolitiske spørgsmål af betydning for handicappede. De lokale handicapråd er høringsberettigede i forhold til alle initiativer af betydning for mennesker med handicap – men må ikke behandle konkrete personsager. Også mennesker med psykiske lidelser har et handicap der berettiger til hjælp og støtte efter den sociale lovgivning, og skal have betingelser der ligner vi andres – med behørigt hensyn til netop deres handicap.

Nye medarbejderroller

Siden institutionsbegrebets ophævelse med socialreformen af 1. juli 1998 har den socialpsykiatriske indsats skullet tilrettelægges i forhold til den enkelte borger – uafhængigt af boform. Afinstitutionaliseringen har stillet nye krav til medarbejdernes faglige og personlige kompetencer, idet relationen mellem medarbejdere, borgere og pårørende er ændret så den i dag i

højere grad er baseret på et samarbejde. Det gør behovet for en koordineret og sammenhængende tidlig indsats for borgerne – hvor disse oplever sig som ligeværdige parter i forhold til kommunen – helt centralt.

Medarbejderne skal forholde sig til en "patient- eller klient- eller borgergruppe", som i stadig stigende grad ønsker indflydelse på egen sag og livsvilkår – eller har pårørende som ønsker det på deres vegne. Rollen som medarbejder på området i socialpsykiatrien vil i de kommende år udvikle sig hen imod en funktion som omsorgsperson på den ene side og på den anden side en slags "konsulentfunktion", som borgeren og dennes pårørende kan anvende til information, oplysning om rettigheder, muligheder mv. Og dermed bliver én af de mange fremtidige udfordringer i socialpsykiatrien at finde balancen mellem omsorgs- og konsulentfunktionen.

FAKTA

Det ny danmarkskort

Danmark består i dag af 5 regioner som har ansvaret for sygehøvsnet, praktiserende læger og sygesikringsområdet samt behandlingspsykiatrien, herunder distriktspsykiatrien. Herudover er der nu 98 kommuner, som til gengæld har det fulde drifts-, myndigheds- og forsyningsansvar på det sociale område, herunder på det socialpsykiatriske område.

Videns- og Specialrådgivningsorganisationen VISO

VISO består af en vidensfunktion, en specialrådgivningsfunktion og en udredningsfunktion. VISO er primært praksisorienteret og skal opsamle, udvikle og formidle viden til alle relevante aktører om hvordan man håndterer personer med specifikke problemer – læs mere på www.spesoc.dk.

Relevant lovgivning på det socialpsykiatriske område – et overblik

De primære retskilder er Serviceloven, Sundhedsloven, Retssikkerhedsloven samt øvrige forvaltningsretlige love – Forvaltningslov, Offentlighedslov, Persondatalov - og herudover tilstødende lovgivning i form af Borgerservice- lov, Stofmisbrugslov, Psykiatrilov, Aktivlov, Beskæftigelsesindsats- lov, Pensionslov, Sygedagpengelov, Specialundervisningslov mv.

Vores position bliver styrket

”Med et handicapråd i alle kommuner bliver sindslidendes position styrket. Politikerne kan ikke affærdige os. Så der er bedre chance for at få en ordentlig socialpsykiatri”, siger Erik Svendsen, pressetalsmand i SIND

AfTine Mark Jensen

Erik Svendsen mener det er godt at handicaprådene er blevet et lovkrav. Det signalerer at alle mennesker med handicap skal behandles med værdighed og respekt.

”Det er første gang mennesker med et handicap får høringsret. Det er seriøst og vil styrke handicappedes vilkår. Handicaprådene er også med til at synliggøre de usynlige handicap som psykiske lidelser er”, siger Erik Svendsen.

Erik Svendsen er selv medlem af Odsherreds Kommunes handicapråd. Og han lægger vægt på at man som medlem af De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI) skal repræsentere alle grupper.

”Vi har mange ting vi skal forholde os til, og vi må ikke køre sololøb. Men det er rigtigt at man skal passe på at man ikke kun har fokus på fysisk handicap og tilgængelighed. Det er vores opgave at få sindslidendes behov på dagsordenen. I vores råd har vi blandt andet diskuteret transport til socialpsykiatriske tilbud, da mange psykisk syge ikke tør tage offentlig transport. Der er mange spørgsmål at tage fat på; for eksempel, hvordan skaber vi ordentlige bosteder og væresteder?”

Visionerne skal på plads

I Odsherred Kommunes handicapråd er der fem medlemmer fra DSI og fem politikere. Den ligelige fordeling af politikere og DSI-medlemmer mener Erik Svendsen gør det lettere at få indflydelse.

”Men vi skal vænne os til det først. Og vi skal have lavet handleplaner og visioner der også medtager de psykiske handicap. Vi skal lære myndighederne at handicap handler om både det fysiske og psykiske. Som en del af processen har vi skrevet til afdelingerne i kommunen for at få en fornemmelse af hvordan de tænker handicap. Det giver et godt grundlag for vores arbejde. Processen

skal munde ud i kommunens handicappolitik. Derfor er det vigtigt at gøre arbejdet ordentligt”, siger Erik Svendsen.

Stærkere handicapråd

Siden 1. april 2006 har det været lovpligtigt at kommunerne har et handicapråd. Selvom handicapråd ikke er noget nyt, gør det at de nu er lovpligtige, en stor forskel for mennesker med handicaps, herunder sindslidelse. Det mener både Lise Holten fra Kommunernes Landsforening og formanden for Hørsholm handicapråd, Anni Mejlsø-Schmidt

AfTine Mark Jensen
Freelancejournalist

"Handicapråd er ikke noget nyt. Tidligere har flere kommuner haft det frivilligt. Men i forbindelse med strukturreformen var det DSI's (De samvirkende Invalideorganisationer) kongstanke at hvis kommunerne skulle have flere opgaver inden for det her felt, så skulle interesseorganisationerne også inddrages og høres i forbindelse med formulering af politik på området", fortæller Lise Holten, konsulent i KL's kontor for social- og sundhedspolitik og med ansvar for handicapområdet. "Nu er det en ret, og derfor står handicaprådene stærkere".

"Der er også kommet regler for hvem der skal sidde i rådet, hvilket giver en ny sammensætning af rådene. For eksempel skal der sidde flere med fra myndighedssiden, og det kan være med til at give noget gennemslagskraft", siger Lise Holten.

Handicaprådene er i flere kommuner netop etableret og skal derfor finde deres egne ben.

"Der er mange nye medlemmer, og de skal lære processerne at kende, lære hvad deres rolle er og hvordan de kan få indflydelse", siger Lise Holten. Derfor har Center for Ligestilling af Handicappede og KL lige haft et miniseminar om hvordan man kan arbejde i

handicaprådene. "Vi lavede workshop inden for forskellige områder, men også i temaer, som for eksempel psykiatri", siger Lise Holten.

Interesserne sikres

Ifølge Lise Holten er ønsket med loven om handicapråd i kommunerne at kvaliteten og retningen inden for handicappolitikken i kommunerne, bliver diskuteret med handicaprådet. Og at man kommer ind til benet i forhold til hvordan visionerne skal realiseres og prioriteringen skal være.

"Det er en vej til at sikre inddragelse. Repræsentanterne for brugerorganisationerne varetager alles interesser, herunder også de sindslidendes. Kommunen skal dog stadig være opmærksom på om de får alle interesser repræsenteret via handicaprådet", siger Lise Holten.

Lettere at blive hørt

Anni Mejlsø-Schmidt, formand for Hørsholm handicapråd, mener også at det gør en forskel at handicaprådene er blevet obligatoriske.

"Lovkravet giver den pondus til handicaprådene som de ikke havde da de var frivillige. Vores handicapråd er fra 1996 og var op til reformen totalt brugerdomineret med to medlemmer fra myndighedssiden og syv fra brugersiden. I dag er det fifty-fifty - fem medlemmer fra hver side. Det dialogforum som er handicaprådets arbejdsplads, er blevet ligeværdigt og dermed mere troværdigt. Vi lægger vægt på at holde fast i den tanke at vi skal være lige meget med fra begge sider af bordet. Jeg er selv DSI-udpeget for brugersiden, og næstformanden er politiker udpeget af kommunalbestyrelsen, så formandskabet afspejler i sig selv også den tanke", siger Anni Mejlsø-Schmidt.

„De nye medlemmer skal lære hvad deres rolle er og hvordan de får indflydelse“, siger Lise Holten fra KL

Vi følger med på mange fronter

Hørsholm handicapråds dagorden indeholder faste orienteringspunkter som skal sikre at alle fagudvalg får fortalt om handicaprelaterede sager fra hvert deres område.

"Vi har en praktisk arbejdsmodel som hægter en fra hver af rådets sider på hvert enkelt fagudvalg, hvis arbejde vi følger ved f.eks. at læse dagsordener og referater. Men handicaprådet bevæger sig også på tværs af politikområderne", fortæller Anni Mejlsø-Schmidt.

Vi bliver hørt

I forbindelse med kommunalreformen ønskede Hørsholm Kommune at overtage et amtsligt beskyttet værksted for mennesker med sindslidelser. Tanken var at samle alle kommunens jobfunktioner i ét hus. Før beslutningen blev truffet, blev handicaprådet hørt og mente ikke umiddelbart at det var i de sindslidendes interesse at indgå et sådant fysisk fællesskab med andre jobsøgende.

-Vi talte de sindslidendes sag og blev enige med den kommunale administration om at en sådan sammenlægning måtte ske på de sindslidendes præmisser. Vi kom omkring nogle tabubelagte forhold, som jo desværre stadig følger rigtigt mange handicaps og for de sindslidendes vedkommende måske i særlig udtalt grad. Ved åben og fordomsfri dialog, som i dette eksempel, virker handicaprådets arbejde forhåbentlig som et skub i den rigtige retning hver gang vi er på banen, siger Anni Mejlsø-Schmidt.

FAKTA

Uddrag af kapitel 9 i Bekendtgørelsen om retssikkerhed og administration på det sociale område:

Handicaprådets sammensætning
§ 50. Kommunalbestyrelsen nedsætter et handicapråd.

Stk. 2. Handicaprådet sammensættes af 3-7 medlemmer fra handicaporganisationerne i kommunen udpeget efter indstilling fra De Samvirkende Invalideorganisationer og 3-7 medlemmer der repræsenterer kommunalbestyrelsen, heraf et antal af dens medlemmer.

Stk. 3. Der udpeges en personlig stedfortræder for hvert medlem af rådet som deltager i rådets

møder ved det ordinære medlems forfald.

Stk. 4. Handicaprådet skal sammensættes således at medlemmerne repræsenterer forskellige handicapgrupper og forskellige sektorer i kommunen, herunder både voksne og børn med handicap.

Handicaprådets opgaver
§ 52. Handicaprådet rådgiver kommunalbestyrelsen i handicappolitiske spørgsmål og kan behandle alle lokalpolitiske spørgsmål som vedrører mennesker med handicap. Handicaprådet kan tage spørgsmål af mere generel karakter op til drøftelse og komme med forslag til såvel politiske som administrative initiativer.

„Det dialogforum som er handicaprådets arbejdsplads er blevet ligeværdigt og troværdigt“, siger Anni Mejlsø-Schmidt, formand for Hørsholm Handicapråd

www.social.dk/lovgivning

Lovforslag samt regler og afgørelser på det sociale område. Her kan du bl.a. finde:

- Lovtekster og bekendtgørelser
- Paragrafnøgle for Serviceloven - fra nye til gamle §-numre + fra gamle til nye §-numre
- De syv nye vejledninger til den nye servicelov

www.tilbudsportalen.dk

Markedsgørelse kan koste kvalitet i sociale tilbud

Ugebrevet A4 27.2.2007, læs den på www.ugebreveta4.dk

Bekendtgørelse om Tilbudsportalen

Bekendtgørelse nr. 760 af 6. juli 2006, Socialministeriet

Håndbog for psykiatribrugere og pårørende: kend dine rettigheder [2. rev. udgave]. Af Ellen Margrethe Basse, Knud Kristensen

DEg, PsykInfo Forlaget, 2007. 566 sider. 100,00. ISBN 978-87-90513-03-0 psykinfo@psykiatri.aaa.dk

Denne 2. udgave er revideret så den tager højde for strukturreformen og den nye lovgivning. Revisionen er gennemført i løbet af efteråret 2006 så ændringer til og med november 2006 er indarbejdet. Der er tilføjet nye afsnit, og indholdet er omarbejdet på grund af udviklingen i holdninger, politikker og praksis i de to år der er gået siden 1. udgave.

Serviceloven. Af Erik Jappe

Frydenlund, 2007. 138 sider. 129,00. ISBN 978-87-7887-352-1.

(Frydenlunds lovserie)
Læsevenlig, overskuelig og letforståelig fremstilling af lovteksten. Henvender sig både til sagsbehandlere og borgere. Hensigten er at sagsbehandlere kan give bedre og mere korrekte begrundelser for afgørelser efter serviceloven, og at den enkelte bruger får viden om

rettigheder og pligter. Opdateret med lovændringer indtil 31/12 2006.

Retssikkerhedsloven. Af Erik Jappe

Frydenlund, 2006. 48 sider. 99,00. ISBN 87-7887-353-3. (Frydenlunds lovserie)

Lettilgængelig og forståelig fremstilling af loven, målrettet såvel ansatte i den sociale administration som brugere af det sociale system. Hensigten er at sagsbehandlere kan give bedre og mere korrekte begrundelser for afgørelser efter retssikkerhedsloven, og at den enkelte bruger får viden om rettigheder og pligter. Strukturreformen er indarbejdet i bogen der er opdateret med lovændringer indtil juni 2006.

www.socialjura.dk

Omfatter al jura på det sociale og de tilgrænsende områder, altså på tværs af de forskellige ministerier mv. Hjemmesiden er dog stadig under udvikling. Fra forlaget Jurainformation.

www.

bibliotekernesjuraport.dk

Tilbud fra folkebibliotekerne til dem der har brug for en håndsrækning til hverdagens juridiske spørgsmål.

www.juraportal.dk

Elektroniske ressourcer inden for det juridiske fagområde. Primær målgruppe er studerende, forskere og undervisere. Laves af Det Juridiske Fakultets Biblioteker ved Københavns Universitet.

Netværk i netværk - erfaringsopsamling fra de videnskabende aktiviteter i PLANET

Videnscenter for Socialpsykiatri, 2004

Forudsætninger for godt handleplansarbejde Erfaringer fra handleplansnetværket PLANET

Videnscenter for Socialpsykiatri, 2004

De 3 rapporter fra Videnscenterets treårige projekt om udfordringerne ved at arbejde på tværs af sektorerne, typisk mellem hospitals-, distrikts- og socialpsykiatri. Du kan læse mere om projektet og downloade rapporterne på www.socialpsykiatri.dk/samspil. De kan også købes for 50,00 pr. stk., bestil på www.socialpsykiatri.dk/ bestilling.

Syn på samspil:

brugere og pårørendes opfattelse af hvordan den sociale sektor og sundhedssektoren i fællesskab sætter ind over for mennesker med en sindslidelse
Videnscenter for Socialpsykiatri, 2005. 52 sider. ISBN 87-90964-29-9

Organisering af samspil:

lederes syn på hvordan man kan organisere og styre samarbejdet på tværs af sektorer, så borgere med sindslidelser får bedst gavn af det samlede tilbud
Videnscenter for Socialpsykiatri, 2006. 72 sider. ISBN 87-90964-34-9

Samspil på tværs:

med udgangspunkt i forløb med behandling og støtte svarer brugere og medarbejdere på hvor det virker og hvor det knirker i samspillet mellem sektorerne
Videnscenter for Socialpsykiatri, 2007. 96 sider. ISBN 87-90964-01-6
Denne tredje rapport konkluderer samtidig på hele projektet og giver bud på tilrettelæggelse af indsatsen så borgeren ikke falder mellem to stole.

Valg af egen kontaktperson

På Klintegården i Frederikssund har en gruppe beboere for første gang selv valgt kontaktperson. Processen var krævende og vanskelig for alle, men satte en positiv udvikling i gang hos både beboere og i personalegruppen

Af Christian Rahbek
Freelance journalist

Både beboere, pårørende og visiterende myndigheder opfattede i mange år Klintegården som en endestation for psykisk syge voksne. Efter at Klintegården blev et midlertidigt botilbud ifølge Serviceloven, handler det nu om at ruste beboerne til på sigt at komme videre i mindre beskyttede tilbud – f.eks. bofællesskaber i kommunalt regi eller egen lejlighed.

”Vi har i de senere år sammen med vores beboere arbejdet målrettet ud fra Recovery-idéerne. For yderligere at styrke beboerne til at blive ’herre i eget hus’ og komme videre, tog vi på en personaletemadag i efteråret 2005 fat i begrebet ’Brugerindflydelse’. Det at øve aktiv indflydelse på og stille krav til hverdagen, er et nærliggende og væsentligt omdrejningspunkt til at mobilisere beboernes ressourcer. Og at indføre reelt eget valg af kontaktperson, er i høj grad brugerindflydelse og en positiv udvikling i retning mod en ’af-institutionisering’ af hverdagen,” fortæller teamleder Pia Enemark om baggrunden for at man i 2006 indførte eget valg af kontaktperson i et af husene på Klintegården.

Afsæt i aktuelt behov

”Idéen udsprang af en aktuel situation hvor to beboere i et af vore huse skulle have nye kontaktpersoner. Samtidig mente vi at vores kontaktpersonsfunktion kunne have godt af at få tilført ny dynamik. Og sidst men ikke mindst var det vores opfattelse at beboerne ved at vælge egen kontaktperson også i langt højere grad ville komme videre i processen frem mod at tage ansvar for eget liv – og dermed også ansvar i forhold til aftaler med kontaktpersonen og handleplansarbejdet,” pointerer socialpædagog Anni Svensson.

Det blev derfor besluttet at gøre et forsøg i det pågældende hus, som har i alt otte beboere i alderen

30-62 år. De fleste beboere i huset har været på Klintegården i 12-15 år, mens nogle få er flyttet ind inden for de seneste par år. Der er knyttet seks medarbejdere til huset.

Forberedelsen og køreplanen

Klintegården havde ingen erfaringer på området og således heller ingen fiks og færdig ’valgmanual’, så det blev ’learning by doing’. De otte beboere blev præsenteret for en overordnet køreplan, som i korte træk bestod i at beboerne pr. 1. januar 2006 skulle ’fritstilles’ i forhold til deres daværende kontaktpersoner. Herefter ville man få to måneder til at forberede sig på selv at vælge en ny kontaktperson, som man så skulle lave en 1-årig samarbejdsaftale med.

”Ret hurtigt gik det op for os at vi nok havde været lidt for optimistiske med hensyn til den tid, det ville tage at gennemføre valget. Den gamle hverdags struktur havde en tendens til at fortsætte uændret, og det var svært for os at holde fokus på processen,” forklarer Anni Svensson.

Samtidig gav det også anledning til utryghed i personalegruppen, som stillede sig spørgsmålet: Hvad nu hvis vi ikke bliver valgt?

”Derfor besluttede vi at udskyde valget, og vi nåede også frem til at der kunne være behov for at få tilført ekstern bistand,” siger Pia Enemark.

En coach kom på banen

Der blev rekvireret en coach udefra som hjalp med at strukturere diskussionen om personalets og beboernes forventninger.

”Via diskussionerne blev vi bevidste om de rolleskift som vi alle ville opleve i tiden op til, under og efter valget. I forhold til vores funktion som kontaktpersoner

ville beboerne fremover blive vores 'arbejdsgivere', og vi ville skifte rolle til at være en slags 'jobsøgende' med risiko for at blive vraget! Og jobbet vi søgte, ville mere blive som 'udviklingskonsulenter' end den funktion vi hidtil havde haft med vægten på at være 'omsorgsgivere'. Det ville stille nye og hidtil ukendte krav til os og beboerne og komme til at påvirke hele vores fremtidige arbejdsliv," forklarer Pia Enemark.

Der blev lavet et udkast til en fremtidig kontrakt – eller samarbejdsaftale, som Klintegården foretrækker at kalde det – mellem kontaktperson og beboer, og det hele resulterede i en ny overordnet valgkøreplan som udskød valget i godt tre måneder.

Den nye køreplan indeholdt blandt andet en møderække mellem personale og beboere samt en interviewrunde med beboerne. Der kom således igen fuldt fokus på valget fra både personale og beboere, og det gav generelt mere energi i huset. Beboerne begyndte at involvere sig, og processen frem mod valgdagen blev en integreret del af hverdagen.

Interviewrunde åbnede øjnene

Central var beslutningen om at gennemføre en interviewrunde med beboerne om deres forventninger til en ny, fremtidig kontaktperson til valget og til hvordan de havde det med at skulle vælge.

"For at gøre interviewrunden så neutral som muligt, blev interviewene gennemført af vores social- og sundhedsassistentelev, der ikke var direkte part i det forestående valg," forklarer kontaktperson Anne Marie Pedersen.

Alle – med undtagelse af én beboer – stillede op til interview, og afrapporteringen foregik med referater af interviewene som beboerne efterfølgende godkendte. For beboerne blev det en 'øjenåbner' som gjorde pro-

cessen virkelig – nu vedrørte det dem og deres fremtid. For personalet blev interviewene en kilde til nyttig information om beboernes tanker og idéer som kunne bruges i det videre forløb.

"Interviewrunden og fællesmøderækken betød øget engagement fra beboernes side. De blev mere aktive i dialogen og bedre i stand til at ytre hvad de mente og ville, så da vi nærmede os valgdagen i juni, var de fleste parate til at træffe et valg," siger Anne Marie Pedersen.

Valget

Valget blev efter beboernes ønske gennemført med stemmesedler som i første omgang skulle være anonyme. Senere på valgaftenen blev beboernes navne sat på, og her blev det afsløret at to ikke havde stemt. Den ene var meget ambivalent i forhold til hvem han skulle vælge, og den anden ønskede ikke en kontaktperson. Teamlederen og de to beboere drøftede herefter hvilken betydning det har når man ikke har en kontaktperson, og begge blev så i stand til at vælge.

"I det tidsrum hvor de to beboere ikke havde valgt, var der også én fra personalegruppen som ikke var blevet valgt. Det var nok hvad vi alle havde frygtet selvom vi havde talt det igennem inden, men da valget var afsluttet, viste det sig, at alle beboerne havde fået en kontaktperson, og alle medarbejdere var blevet valgt," fortæller Anne Marie Pedersen.

Stemning af udvikling

Generelt blev valget en god oplevelse for såvel personale som beboere, begge grupper har fået et mere fremadrettet syn på dagligdagen. Det har skabt en stemning af udvikling som peger frem mod at Klintegården ikke er 'endestation' for beboerne.

"Vi oplever det som en succes at vi kom gennem

Claus

"Jeg synes at det er godt at vi nu selv vælger vores kontaktperson. Det var selvfølgelig noget nyt som vi ikke havde prøvet før, men da vi først kom i gang med processen, var det fint at være med i den. Man kigger jo på flere, men i sidste omgang bliver det jo et tillids-spørgsmål: Tror jeg på at den jeg vælger kan støtte og hjælpe mig med netop de ting jeg har brug for?"

Lone

"Det var rart selv at skulle vælge kontaktperson, men også samtidig svært, for jeg kan jo godt lide dem alle sammen. Jeg havde en to-tre kandidater som jeg kiggede nærmere på før jeg valgte Anne Marie som min nye kontaktperson. Jeg synes det handler meget om kemien mellem os og kontaktpersonens evne til at forstå mig, men jo også om de praktiske ting som jeg har brug for hjælp til."

Stig

"Det er en rigtig god idé selv at vælge kontaktperson. Når vi skal vælge en ny, har jeg en liste med flere navne i prioriteret rækkefølge som jeg vælger fra. Så har jeg flere at falde tilbage på hvis det skulle vise sig at vi er mange der vælger den samme. Men alt i alt synes jeg det er godt at der sker forandring, for så får man mulighed for at lære andre nærmere at kende. Og så føler jeg også at det mere er mit ansvar, at samarbejdet kommer til at fungere."

processen. Flere har godt nok valgt deres tidligere kontaktperson, men det væsentlige er at de nu selv har foretaget valget og dermed taget et medansvar. For personalet har navnlig det at lave de nye samarbejdsaftaler været en spændende øvelse, hvor vi har bestræbt os på at gøre aftalerne ligeværdige med formulerede krav og forventninger fra begge parter. Det er de individuelle samarbejdsaftaler som fastholder og forpligter, mens nyvalg hvert år fremmer dynamikken og

handlekraften i kontaktpersonsrelationen," fastslår Pia Enemark.

Succesen har også forplantet sig uden for det pågældende hus, så nu er man allerede langt fremme med at forberede valg af kontaktperson i flere af Klintegårdens øvrige huse. Det første forløb har givet mange erfaringer som er blevet brugt til at tilrette 'valgmanualen', så processen fremover bliver mindre problematisk.

Eftertanker

ved Tom Andersens bisættelse

Af Jaana Castella
Studerende på relations- og
nettverksuddanning 2005-2007

Ledende oversygeplejerske i
psykiatrien i Roskilde, Danmark

Tom Andersen døde ved en faldulykke tirsdag aften den 15. maj 2007. Han var ude at luften sin hund og faldt ned ad en skrænt, og rejste sig aldrig op igen. Tom Andersen blev 71 år.

Tom Andersen var uddannet læge og psykiater og betegnes som grundlæggeren af arbejdsformen med reflekterende processer.

I sin bog "Reflekterende Processer" beskriver Tom hvordan man skal være til stede for den anden med hele sin krop, sit sind og hjerte og forholde sig aktivt til det som man ser og hører, og så give sine tanker tilbage om det man lige har hørt. Om at reflektere over det som er sagt og ikke over det som man tror er sagt. "Ikke tænke, bare høre og se", var en formulering han ofte brugte i sin undervisning.

Reflekterende processer var et brud med den dominerende måde at tænke behandling på. Tom Andersen udviklede en ny måde at arbejde sammen med patienter og deres familier og kollegaer på. En måde som var respektfuld og udbytterig for patienterne og deres familier, fordi de oplevede at det var deres egne ord, oplevelser og erfaringer som blev det væsentligste indhold i de terapeutiske samtaler.

I 2005 udkom bogen "Reflekterende processer i praksis". Bogen er redigeret af hans mangeårige samarbejdspartnere, Jaakko Seikkula og Helge Eliassen, og beskriver hvordan reflekterende processer anvendes i mange forskellige sammenhænge. Den er en hyldest til Tom Andersen for hans inspirerende og insisterende arbejde med at udvikle og praktisere denne arbejdsform.

Jeg mødte Tom Andersen i 1999 hvor han besøgte psykiatrien i Roskilde i Danmark. Han inviterede mig til at gæste relationsuddannelsen på Højskolen i Tromsø. Jeg landede i strålende midnatssol og kørte til hotellet gennem grundfjeldet. Jeg oplevede en stærk symbolik på den måde at "krydse ild og sten", disse grundelementer i verden for at mødes med min "guru".

Og Tom krydsede gerne grundelementer når han traf mennesker som havde spørgsmål og interesse for arbejdet med reflekterende processer. Han var altid parat til at finde og vise muligheder, og han var eminent til at "åbne døre" og knytte kontakter mellem folk. For os i behandlingspsykiatrien i Danmark har det været en uundværlig støtte som har

hjulpet os med vores udviklingsarbejde inden for psykiatrien i Danmark.

På Højskolen i Tromsø har man siden 1999 kunnet læse Videreuddanning i relations- og netværksarbejde, også kaldet for Nord Kalotsuddannelsen. Uddannelsen eksisterer fordi Tom Andersen insisterede på at skabe et rum for at lære og studere reflekterende processer.

Det første danske hold er snart uddannet, og det bliver en stor udfordring at videreføre og videreudvikle arbejdsformen med reflekterende processer i en dansk sammenhæng. Vi skal sikre at det tomme rum som vi oplever, bliver fyldt op igen og kan blive til "Toms rum", hvor det er muligt at mærke og fornemme "det usynlige men bevægelige", som Tom så ofte talte om, og lade det som ikke kan ses, berøre og bevæge os.

Æret være dit minde.

Billedet er fra optagelsen til filmen „Snak ikke om det usnakkelige“, hvor Tom Andersen (th) taler med sin ven og kollega Jaakko Seikkula om åben dialog.

Flere glædesfyldte dage

Landsforeningen af Psykiatribrugere – LAP har lavet en cd-rom med tilhørende tekstmateriale hvori vidt forskellige mennesker med selvmordstanker og selvmordsforsøg bag sig, fortæller om deres vej til flere glade dage. Ofte kan man ikke selv arbejde sig gennem en krise og se de veje det er muligt at gå for at få det bedre. Bevidstheden om at andre er kommet igennem lignende situationer, kan være en hjælp og give håb. Det handler bl.a. om den gode og den dårlige hjælp, oplevelsen af personlig værdi, selvværd, at finde glæden og veje tilbage til livet.

I samme format som teksthæftet til filmen, har LAP også produceret to andre små hæfter; et om rusmidler og et om medicinrelateret overvægt. Materialerne er gratis og kan bestilles på tlf. 6619 4511 eller www.lap.dk.

Gerda Fugledes Fond

Der kan i Gerda Fugledes Fond søges om engangstilskud eller løbende ydelser i højst fem år til fortrinsvis nye initiativer eller projekter til gavn for psykisk syge der ikke er indlagt. Legatet vil kunne søges én gang. Ansøgningen skal sendes til: Advokat Ole Liedke, Vimmelskaftet 43, 1161 København K inden udgangen af september måned 2007. Såfremt ansøgeren ikke har modtaget svar inden 31. december 2007, er det at betragte som et afslag.

Ny chance til alle

I forbindelse med kommunernes to-årige indsats "Ny chance til alle" der skal bringe passive kontanthjælps- og starthjælpsmodtagere tættere på arbejdsmarkedet, har Videnscenter Midt-Vest udgivet publikationen "Kom-

petenceafklaring – er en ny chance til alle". Publikationen indeholder viden om begrebet matchgrupper og metoder til at bringe mennesker fra de laveste matchgrupper, som rummer mange flygtninge og indvandrere, tættere på arbejdsmarkedet. Publikationen imødekommer den viden der blev efterspurgt på konferencen om flygtninge og indvandrere med få forældede eller slet ingen kompetencer, der blev afholdt i august 2006 som startskud til kommunernes indsats.

Publikationen kan downloades på www.videnscentermidt-vest.dk.

Læs mere om indsatsen "Ny chance til alle" på www.nychance.dk.

Pris til de skæve eksistensers ven

Barfred-Pedersens æresgave, en af lægestandens fornemste priser, er i år gået til den 62-årige psykiater Preben Brandt, stifter af – og bestyrelsesformand for Projekt Udenfor. Preben Brandt er også formand for Rådet for Socialt Udsatte og har tidligere været formand for regeringens narkotikaråd. Hans arbejde har altid taget udgangspunkt i respekt for de såkaldt skæve eksistenser. Som nyuddannet psykiater havde Preben Brandt et stærkt socialt engagement som i årene lige siden har drevet ham til at sætte de mest udsatte danskere liv på dagsordenen. I maj på lægemødet i Korsør overrakte Lægeforeningens formand, Jens Winther Jensen, prisen til Preben Brandt med ordene: "Modtageren af dette års Barfred-Pedersen pris er en mand med integritet, stort engagement, høj faglighed og med hjertet på rette sted". Preben Brandts virke lever op til lægeløftets etik; at drage lige samvittighedsfuld omsorg for den fattige som for den rige uden persons anseelse.

Projekt Udenfor fylder 10 år

I maj 2007 var det 10 år siden at psykiater Preben Brandt tog initiativ til Projekt Udenfor med det formål at kombinere arbejdet med hjemløse på

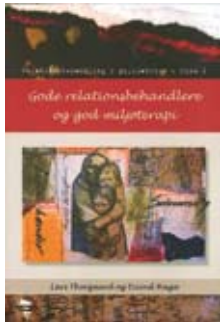
gadeplan og forskning i hjemløshed og understøttelse. Projekt Udenfor blev en selvejende institution i 1998 og kom til at stå for en radikal ændring i tilgangen til psykisk syge hjemløse. På det tidspunkt var det nyt i Danmark at lave socialt arbejde på gadeplan. Preben Brandt beretter at langt den største del af arbejdstiden blev tilbragt på gaden hvor man talte med "posefolket", som de hjemløse blev kaldt dengang. I starten var der ikke mange penge til projektet, og det var et vilkår aldrig at vide om der var penge til at fortsætte arbejdet. Drivkraften fik Preben Brandt fra medfølelse og indignation over at samfundet ikke gjorde nok for de hjemløse. I dag er der ti ansatte og mange frivillige i Projekt Udenfor, som ved at gøre området synligt, sætter hjemløshed på dagsordenen og øger engagementet for sagen. www.udenfor.dk.

Håndbog for psykiatribrugere og pårørende

Denne håndbog blev en kæmpe succes da den kom på gaden for to år siden. Nu er den blevet revideret så de ændringer der er et resultat af kommunalreformen, er kommet med. Her kan man finde forklaring på hvem der træffer beslutninger i både social- og sundhedssystemet, hvilke planer der skal laves, og hvor man evt. kan klage. Juridiske fagudtryk er undgået eller forklaret, og i noterne er der henvist til relevante love og litteratur.

Det er stadig billigt at skaffe sig et overblik over sine rettigheder. På PsykInfo Forlaget, tlf. 7789 3220 eller via www.deg.dk kan bogen bestilles for 100 kr.

Relationsbehandling i psykiatrien: bind I -V

Hertervig Forlag, 2006. 999,00 (samlet pris)
Bestilling: psykinfo@psykiatri.aaa.dk, sælges samlet eller enkeltvist. Relationsbehandlere er forfatteren Lars Thorgaards betegnelse for alle der arbejder i psykiatrien og socialpsykiatrien. Bøgerne er tænkt som en relationsbehandleruddannelse for alle psykiatrimedarbejdere i såvel behandlingspsykiatri som socialpsykiatri og kan anvendes på grund- og i efteruddannelse. Bind I er grundbog, Bind II-IV uddyber kerneområder, og Bind V er en håndbog som samler redskaber og skemaer.

Bind I: Gode relationsbehandlere og god miljøterapi

198 sider. 249,00
Grundlæggende spørgsmål behandleren bør stille sig selv. Hjælpemidler og redskaber. Miljøterapeutiske skoler, processer og niveauer. Cases og modeller der bl.a. kan anvendes som hjælperedskaber til at finde frem til hvilken hjælp patienten har brug for.

Bind II: Empatiens bevarelse i relationsbehandlingen i psykiatrien

328 sider. 299,00
4 former for empatipåvirkninger eller empatiforstyrrelser. Relationsbehandlerens udviklingsrejse gennem modoverføring, det at miste tillid og genskabe den mellem patient og relationsbehandler. Indføring i nogle af de grundlæggende psykodynamiske forhold og begreber.

Bind III: Dynamisk psykoseforståelse og dynamisk relationsbehandling

414 sider. 299,00
Diskuterer nogle grundlæggende hypoteser. Psykosen ses bl.a. som et forsøg på mestring, og selvdestruktivitet som et værn imod angsten. Selvdestruktion, selvskadning og udadrettet vold, afmagt og forvarsler for vold og indre motiver for vold.

Bind IV: Individuel mestring og mestring i relation

319 sider. 299,00
Recovery og håb. Ser vendepunktet som noget der bærer en relationoplevelse i sig. Forebyggelse af tilbagefald og betydning af psykoekation og individualiseret hjælp til selvhjælp. Anvisninger til mestringsarbejdet og relationsarbejdet.

Bind V: Håndbog for relationsbehandlere

88 sider. 129,00.
Konkrete redskaber,

modeller, skemaer, skalaer og procesniveauer opdelt i overskuelige faneblade efter miljøterapi, LTH 5 diagnose-system, mestringsformer, empati og modeller for konference og supervision. Kan anvendes i samarbejde med patienten.

Etniske forskelle i kontaktmønsteret til det danske psykiatriske behandlingssystem: et registerbaseret studie
Af Karin Helweg-Larsen

Videnscenter for Transkulturel Psykiatri, 2007. 123 sider. 100,00.
ISBN 978-87-92175-00-7

For første gang har vi nu tal på hvor mange mennesker med anden etnisk baggrund der er i kontakt med psykiatrien og hvilke lidelser de har. Rapporten belyser mulige årsager til de ofte markante forskelle der er i forekomsten og karakteren af de psykiske lidelser, og pæger behov for forebyggelse. Undersøgelsen dokumenterer blandt andet at efterkommere af forældre med forskellig etnisk oprindelse samt adopterede fra udlandet oftere er i kontakt med det psykiatriske system end resten af

befolkningen. Bestilling: sif@si-folkesundhed.dk. Kan læses på www.vftf.dk

Den personlige samtale: en introduktion
Af Irena Damgaard, Helle Nørrelykke

Hans Reitzel, 2007. 106 sider. 175,00. ISBN 97-8874125035-9
Beskriver generelle forudsætninger for gode professionelle og personlige samtaler og ikke mindst den professionelle egne faglige og personlige kvalifikationer. Omhandler kontaktens og sprogets betydning, kunsten at lytte og udtrykke accept og respekt for den person man samtaler med. Går metodisk til værks omkring rådgivning, vejledning og spørgeteknikker.

Konflikt og kontakt
Af Else Hammerich og Kirsten Frydensberg

Hovedland, 2006, 163 sider. ISBN 87-7739-914-5
En praktisk håndbog skrevet til dem der i deres arbejde har med mennesker – og konflikter – at gøre. Bogen indeholder både teori og praktiske forslag. Den røde tråd er klassisk ikke-vold samt nyere freds- og konfliktforskning.

**Rundt om Anne Mette
Af Jan Kristensen**

Peter og Pings litterære ture, 2007. 45 sider. 50,00. ISBN 87-991712-0-1
Selvoplevet og barsk fortælling om livet med en alkoholisk og sindslidende kvinde, usentimental og uden filter.

**Samtaletræning:
håndbog i præcis
kommunikation
Af Erno Metzke, Jørgen
Nystrup**

Hans Reitzel, 2007. 152 sider. 198,00. ISBN 9788741201139
Første bog på dansk der samlet beskæftiger sig med de mest anvendte og nyeste kommunikationsmodeller. Indeholder både teori og praktiske øvelser. Anvisning på hvordan underviseren kan tilrettelægge et kommunikationstræningsprogram.

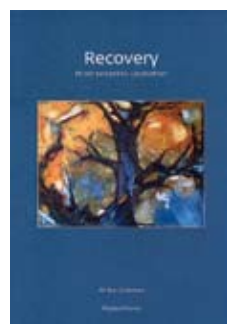
**Musikterapi
Af Rachel Darnley-Smith,
Helen M. Patey**

Dansk psykologisk Forlag, 2007. 264 sider. 298,00. ISBN 978-87-7706-118-9
Lettilgængelig introduktion. Terapiens udvikling, dansk musikterapis historie, den kliniske udførelse og grundlæggende teori, den danske musikterapeutud-

dannelse. Fokuserer på to hovedretninger inden for musikterapeutisk teoridannelse: Analytisk musikterapi og Nordoff-Robbins-musikterapi (kreativ musikterapi). Eksempler på arbejde med børn og voksne med særlige behov, herunder autisme, funktionsnedsættelser eller psykiske vanskeligheder.

**Nyttige personlige
kræfter: om hverdagslivet
med psykisk lidelse**

Redigeret af Kirsten Hansen Psykiatrien i Ringkjøbing Amt, 2006. 144 sider. 160,00. ISBN 87-7743-696-2
Personlige beskrivelser af at have en psykisk lidelse eller en nærtstående, der er psykisk syg. Livserfaringer og livsbaner, forskellige psykiske lidelser som forfatterne oplever dem og hvordan omsorg, kærlighed og opbakning giver muligheder for at udvikle sig og anvende sine skjulte ressourcer.

**Recovery: et nyt perspektiv
i psykiatrien
Af Ron Coleman**

PsykoVision, 2007. 119 sider. 169,00. ISBN 87-990474-4-6.
Bestilling: mail@psykovision.dk

Et bud på hvad der skal til, for at mennesker kan påbegynde deres egen personlige rejse mod recovery, og hvordan institutioner kan skabe en recoveryorienteret praksis. Analyserer kritisk den eksisterende psykiatri og opstiller bud på, hvad der skal til for at skabe bedre betingelser for at mennesker kan komme sig. Stimulerer til refleksion, til diskussioner i organisationerne og skaber mulighed for at holde egen praksis op imod nogle af Colemans konkrete bud på indsatser, der sigter imod recovery. Kan desuden være redskab for mennesker, der kæmper med psykiske problemer og ønsker at finde en ny vej.

**Mangfoldighed, magt og
minoriteter**

Af Helen Krag
Forlaget Samfundslitteratur, 2007, 237 sider, 278,00. ISBN 87-593-1208-4
Helen Krag belyser alle de væsentligste temaer, tanker, teorier og diskussioner, som danner grundlag for forståelsen af minoritetsbegrebet og minoriteters eksistensvilkår. Bogens røde tråd er det assymetriske forhold mellem en dominerende og en mindre dominerende kultur og politik.

**At skære smerten bort -
en bog om cutting og
anden selvskadende
adfærd**

Af Bo Møhl
PsykiatriFondens Forlag, 2006, 138 sider. ISBN 87-90420-54-3
Omkring 15% af alle unge skærer i sig selv eller skader sig selv på andre måder. De gør det ikke for opmærksomhed eller omsorg, men for at overkomme indre psykiske smerte. Bogen henvender sig til dem der har kontakt med de unge og den giver indsigt i den vanskelige behandling der skal til.

Læs mere om arrangementer, konferencer, kurser og møder på Videnscenterets hjemmeside – www.socialpsykiatri.dk/kalender

25. juni, Silkeborg eller 26. juni, Glostrup

Forebyg professionelt blackout

Arrangør: Seminarer.dk
www.seminarer.dk

28. juni og 24. august, København

Livskraft

Arrangør: PsykiatriFonden
Tlf: 3929 3909
www.psykiatrifonden.dk

August start, Århus, Odense eller Aalborg

Tværfaglig lederuddannelse - for institutions- og virksomhedsledere indenfor servicelovens område

Tre selvstændige moduler a' fire dage

Arrangør: COK og Danmarks Forvaltningshøjskole
www.cok.dk

4x2 dage, efterår 2007, Århus

Mellemliderrollen – inspiration og fornyelse

Arrangør: DISPUK
www.dispuk.dk

20.-21. august, København

Social ulighed i sundhed – den kommunale og regionale indsats

Arrangør: Institut for Kompetenceudvikling
Tlf: 3525 3146
www.ifku.dk

27.-29. august, Århus

Beat the Dragon – Handling og håb for mennesker med dobbeltdiagnoser

Arrangør: Region Midtjylland
www.beatthedragon.dk

29. august, Nykøbing S.

I anoreksiens skygge. Hvad gør man når anoreksien tager magten fra patienten?

Arrangør: Det Miljøterapeutiske Tilbud, Granhøjen
Tlf: 5993 2301
www.granhojen.dk

29. august, Herlev

Transkulturel psykiatri

Arrangør: PsykiatriFonden
Tlf: 3929 3909
www.psykiatrifonden.dk

2.-4. september, Grenaa

Socialpsykiatri – kvalitet i indsatsen

Arrangør: Center for Offentlig Kompetenceudvikling
www.cok.dk

3. september, Aalborg

5. september, Kolding

13. september, Roskilde

17. september, Glostrup

24. september, Maribo

Funktionsevnetmetoden - Temadag for sagsbehandlere

Arrangør: Seminarer.dk, for Styrelsen for Specialrådgivning og Social Service
www.seminarer.dk

4. september i Vanløse

Foredrag om kost og psyke

Arrangør: PsykiatriFonden
Tlf: 3929 3909
www.psykiatrifonden.dk

4. september, Kolding eller

6. september, Glostrup

Den motiverede leder. At generere entusiasme, engagement og slippe ressourcerne løs

Arrangør: seminarer.dk
www.seminarer.dk

6.-7. september, Århus

Pædagogikken i socialpsykiatrien – Pædagogisk relationsarbejde i socialpsykiatrisk praksis

Arrangør: CVU Alpha og CVU Nordjylland
www.cvualpha.dk

11. september, Frederiksberg 18. september, Århus

Samarbejde med pårørende – hvorfor går der kuk i det? Inspirationsdag om at balancere i samarbejdet

Arrangør: Danmarks Forvaltningshøjskole
Tlf: 3814 5252
www.dfhnet.dk

11. og 12. september, Horsens eller 20. og 21. september, Glostrup

"Grundlæggende coaching" - At skabe bevidsthed og ansvarlighed

Arrangør: Seminarer.dk
www.seminarer.dk

20. september, Odense

Inspirationstemadag om handleplaner - At sætte sig mål og nå dem

Arrangør: CVU Lillebælt
Tlf: 6310 2508
www.cvsu.dk

26-29. september,

VildbjergKvalificering i den almene psykiatri - mestring og håb. 3. tværfaglige mestringskonference

Arrangør: Regionspsykiatrien i Herning
Tlf: 9927 6450
www.mestringskonference.rm.dk

14.-15. april 2008, Massachusetts USA

From Innovations to Practice - The promise and challenge of achieving recovery for all

Arrangør: Center for Psychiatric Rehabilitation
www.bu.edu/cpr

Har du et arrangement til kalenderen, hører vi gerne fra dig.
Skriv til visp@socialpsykiatri.dk.
Køb af spalteplass ikke mulig.